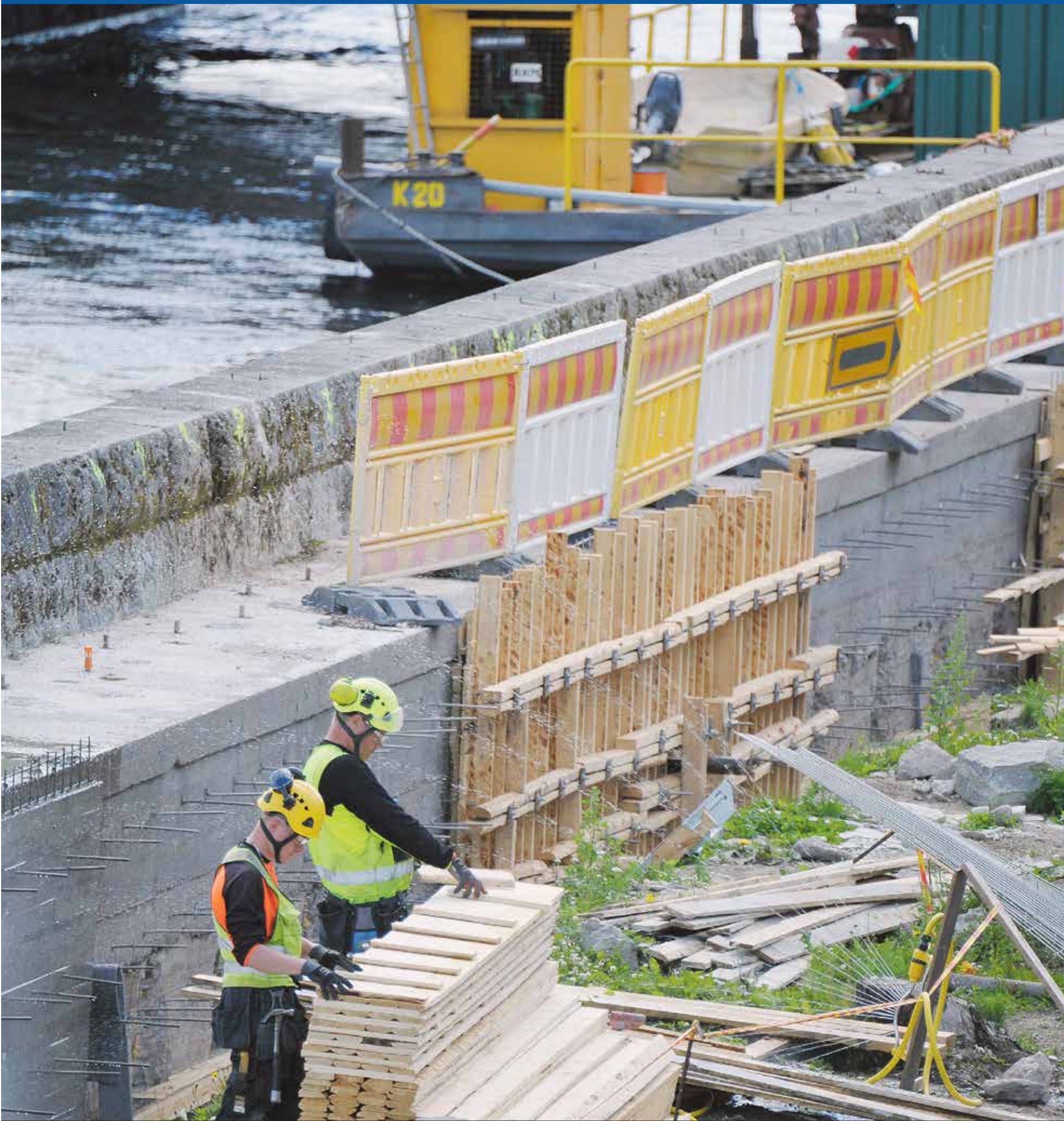

RAKENTAJA

Numero **8**
Perjantai 11.8.2017

AKL Posti Oy

10 **Kellarihommat** eli rakennusten tuentatyöt vaativat moniosaajia.

14 **Julkisivuhupun** takana on tänä kesänä ollut siedettävät olosuhteet.

22 **Keksijä** on tehnyt itselleen satujen puutarhan Niksibetonista.

Maarakentaja eduskunnassa

Työelämän jäljet ja urheilu tuntuvat ja vaikuttavat yhä Matti Semin elämässä.

Jukka Nissinen

Kansanedustaja **Matti Semi** (vas.) on viettänyt tämän kesän toipilaana lonkkaleikkauksen jäljiltä.

– Olin maarakennushommissa kiviporariina 10 vuotta. Minulla oli sellainen tapa, että vasemmalla polvella painoin poraa. Koetin monesti vaihtaa jalkaa, mutta en osannut. Sain enemmän voimaa siihen painamalla vasemmalla jalalla ja ponnistamalla oikealla, Semi kertoo.

Rakennustöitä Semi on tehnyt lapsuuden kesätöistä lähtien. Koulun jälkeen työura lähti käyntiin Varkauden kaupungin rakennusosastolla. Muun muassa viemärinveto ja räjäytystyöt tulivat tuiiksi.

Varkaus kärsi 1990-luvun lamassa. Kaupungista hävisi 1000 teollista työpaikkaa lyhyessä ajassa. Metsäteollisuustuotteiden muuttuvat markkinat jatkoivat samaa kehitystä. Tänä päivänä Varkaudessa ei ole enää yhtään paperikonetta, kaikki tuotantolinjat sylkevät nyt kartonkia maailmankaupan tarpeisiin. Varkaudessa tehdään nykyisin myös viilupuelementtejä rakennusteollisuudelle.

– Nyt kaupungissa on lähdetty uuteen nousuun. Varkaudessa oli aikaisemmin sellainen tilanne, että tyhjää teollisuushallitilaa oli paljon. Nyt hallitilasta on pulaa.

Energia- ja metsäteollisuus synnyttää tällä hetkellä muutakin taloudellista toimintaa. Merkittävä osa varkautealaisista tuotteista menee kaupaksi ulkomailla.

Veljekset jakoivat vaalimainoksia

Kiinnostus politiikkaan on Semille tullut kodin perintönä. Perheessä puntaroitiin jatkuvasti poliitikkojen tekemisiä ja sanomisia. Semin mukaan oikeistokin sai kehuja silloin, kun sen politiikka oli asiallista.

– Enoni oli kansanedustaja **Lauha Männistön** (vas.) tukiryhmässä. Meiltä kysyttiin miten ehdokaiden vaalimainokset saadaan jaettua. Meidän äitimme sanoi, että ei ongelmaa, pojat jakavat. Meitä oli 7 veljestä ja homma hoitui, Semi hymähtää.

Menneinä vuosikymmeninä myös oikeistossa ymmärrettiin, että talous tarvitsee työntekijöitä ja työntekijän pitää tulla toimeen omalla palkallaan.

– Nyt valtiovalta pakottaa työntekijät ottamaan vastaan heikennyksiä, kuten kikyn ja työttömyys-turvan huonontamisen. Siinä ei voida enää puhua yhteiskuntamoraalista.

Tuorein esimerkki on työaikalain uudistus, johon halutaan tuoda työaikapankit kaikille ohi teskirjausten. Entisenä luottamusmiehenä Semi tietää, että työajat on saatu joustaviksi rakennusalalla ilman lakisääteistä pakkoa. On tarvittu vain asialliset neuvotteluvälit työnantajan kanssa.

Matti Semi on ensimmäisen kauden kansanedustaja. Eduskuntatyö ei ole tuonut suuria yllätyksiä, sillä vuodesta 1993 alkanut kaupunginval-

tuutetun työ ei paljoakaan poikkea eduskunnan päätöksenteosta. Edes oppositiopuolueasema ei ole vähentänyt työmäärää.

– Nykyinen hallitus on pitänyt huolen, että työtä on riittänyt. Itse asiassa se on antanut pontta valiokuntatyöskentelyyn, siellä pystytään tekemään paljon tai ainakin viivyttämään heikennyksiä.

Semi kuuluu hallintovaliokuntaan, jonka vastuulle kuuluu erityisesti maakuntauudistus. Kansanedustajan työ ei jätä sairaslomallakaan rauhaan ja Semi on käynyt läpi uudistukseen liittyviä asiantuntijalausuntoja.

– Meille on tulossa liikaa maakuntia. Aikaisemmin oli 12 läänää, sekin on liikaa. Kymmenkunta maakuntaa olisi lähempänä oikea määrä.

Semin mielestä vahvoista maakunnista olisi hyötyä esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä.

– Suomessa ei ole kovin montaa maakuntakeskusta, jotka pystyisivät ylläpitämään tarpeellisia toimintoja. Mitä harvemmin asuttu alue, sitä hankalampaa se on. Täällä Itä-Suomessa vahvoja kaupunkeja ovat Kuopio, Joensuu ja Lappeenranta. Näiden ympärille voisimme rakentaa toimivat kokonaisuudet.

Kansanedustajan työpäivät ovat pitkiä. 10-tuntinen päivä käy normaalista työrupeamasta.

– Pisin työpäivä on kestänyt aamuseitsemästä aamuneljään. Lähden eduskunnasta hyvin harvoin ennen iltakahdeksaa.

Silmävamma lopetti nyrkkeilijän uran

Matti Semi harkitsi nuoruudessaan nyrkkeilijän uraa. Tähtäimessä oli menolippu vuoden 1980 Moskovan olympialaisiin. Semillä oli ollut menestyksekkäs nyrkkeily-ura nuorten sarjoissa ja muutama SM-pronssi. Maajoukkueen nyrkkeilijän ura päättyi kuitenkin harjoitusottelussa tulleet silmävammaan.

Suomalaisen nyrkkeilyn taso oli kova 1970-luvun lopulla. **Kalevi Kosunen**, **Kalevi Marjamaa** ja **Tarmo Uusivirta** olivat silloin uransa huipulla, kaikki EM-tason nyrkkeilijöitä.

– Voitin tammikuussa 1979 TUL:n mestaruuskisoissa oululaisen **Topi Mikkolan** ja lopetin nyrkkeilyn helmikuussa. Mikkola voitti sinä keväänä Suomen mestaruuden ja valittiin EM-kisajoukkueeseen. Tällaisella tuntumalla voin härtätä itseäni, Semi toteaa.

– Nyrkkeilystä jäi sellainen vaiva, että heti aamulla herättyäni on jumpattava, jotta kone on töiden alkaessa saman tien täydessä käynnissä.

Ennen lonkan kipeytymistä Semi kävi juoksulenkillä. Joka-aamuinen jumppaohjelma ei ole jäänyt väliin.

– Vatsa- ja selkälihasliikkeitä sekä etunojapunnerruksia, 150 kertaa tulee tempaistua. Etunojapunnerruksissa pystyn tänäkin päivänä lyömään kädet yhteen.

Semi toimii aktiivisesti monissa urheilujärjestöissä, muun muassa Varkauden Tarmon puheenjohtajana ja Varkauden Urheiluseurat ry:n hallituksessa.

– Koetamme kerätä rahaa urheilua varten. Varkauden kaupungissa urheilumahdollisuuksia ja -alueita on saatu parannettua.

Rakennusliittoon yrityskaupalla

Rakennusliiton jäseneksi Semi päätyi ulkoistuksen kautta. Varkauden kaupunki myi vuonna 2009 kunnallistekniikan rakennusyksikön YIT:lle. Ammattiliiton vaihtaminen kävi kivuttomasti ja Semi on ollut sekä JHL:ssä että Rakennusliitossa liittovaltuuston jäsenenä.

– YIT:llä on hyvä luottamusmiesorganisaatio, Semi toteaa.

Semi on joutunut pyytämään työlupaa työnseisauksen ajaksi syksyllä 2014.

– Kaivoimme salaajia Joutenlahden vanhalla koululla. Olimme saaneet työt melkein valmiiksi, takaseinällä oltiin menossa. Laitoimme kangasta savipenkkaa vasten, etteivät maat mene sekaisin. Seurasin koko ajan kuinka hiekka eli penkassa. Huusin, että hypätkää pois kaivannosta, kohta tapahtuu jotakin. Saman tien kuului kova rumahdus, koko talon seinä putosi. Kaivinkone sai työnnettyä kauhan eteen, jotta työnjohtajakin pääsi sieltä kaivannosta pois.

Työlupa suojatyölle heltisi saman tien. Koulu-rakennus oli muurattu kivien päälle ilman mitään raudoituksia. Koulu jouduttiin purkamaan onnettomuuden jälkeen. ■

Matti Semi

Varkautelainen kunnallispoliitikko ja kansanedustaja.

Saavutti nyrkkeilyssä SM-kultaa poikien ja nuorten sarjoissa 1972, 1973 ja 1976; SM-hopeaa 1974, 1975 ja miesten SM-pronssia 71 kg:n sarjasta vuosina 1977, 1978, 1979 ja 1980.

Työskenteli vuosina 1979–2009 Varkauden kaupungin kunnallistekniikan rakennusosastolla.

Työpaikka ulkoistettiin YIT-Rakennus Oy:lle. Semi oli työpaikkansa luottamusmies sekä YIT-Rakennus Oy:n maa- ja vesirakennusalan varapääluottamusmies.

Harrastukset: liikunta, metsästys ja siihen liittyvä kenneltoiminta, marjastaminen, sienestys ja talkootyöt.

Poliitikko ottaa vastuuta

NYT vähän jänskättää. Ottaako omistajaohjauksesta vastannut pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) poliittisen vastuun vai annetaanko valtion omistajaohjausosaston päällikölle **Eero Heliövaaralle** vakava muistutus selvien pelisääntöjen rikkomisesta? Sipilän mukaan hänelle ei kerrottu, että Finnairin toimitusjohtaja **Pekka Vauramolle** oli pääomistajan linjauksen vastaisesti hankittu 130 000 euron vuotuinen lisäeläke.

Finnairin hallituksen puheenjohtaja **Jouko Karvisen** mukaan Heliövaara tiesi asiasta. Karvinen on luvannut jatkossa kunnioittaa suurimman omistajan tahtoa ylimmän johdon palkkausta suunniteltaessa. Ei olisi yllätys, jos tällä het-

kellä omistajaohjauksesta vastaava ministeri **Mika Lintilä** (kesk.) toteaisi, että asia on tällä selvä.

Hallitus sai kesällä uuden sote-ministerin, kun **Annika Saarikko** (kesk.) tuli perhe- ja peruspalveluministeriksi **Juha Rehulan** (kesk.) tilalle. Sote-rintamalla onkin ollut sitten hiljaisempaa, vaikka koko sote-uudistus on vielä täysin levällään. Heti ensimmäisessä haastattelussaan Saarikko oli huolissaan vanhusten asemasta. Sama huoli on levinnyt laajemmaltikin kustapuoluudessa. Eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Antti Kaikkonen** esitti blogikirjoituksessaan, että tämän syksyn budjettiriihessä on korotettava takuueläkkeitä.

Pienituloisten eläkeläisten taloudellinen asema on huono ja asiantilaa on hyvä korjata välillä. Nykyhallitus on jo tällä kaudella sekä korottanut että leikannut takuueläkettä.

Sen sijaan hallitus ei tule puuttumaan syksyn budjettiriihessään 4 miljardin euron suuruisiin yritystukiin. Tutkimusten mukaan ne ovat pääsääntöisesti tehoittomia ja poliitikotkin ovat asiasta periaatteessa samaa mieltä. Siitä huolimatta verorahojen tuhlaukselle ei voida mitään. Kokoomus syyttää keskustaa ja uuvatteja jarrutuksesta, keskusta puolestaan valtionvarainministeriön virkamiehiä. Todellisuudessa kaikki pelkäävät eturyhmien älämölöä. ■

En politiker tar ansvar

DET är lite spännande nu. Tar statsministern **Juha Sipilä** (C) som ansvarar för ägarstyrningen det politiska ansvaret eller ger han chefen för statens ägarstyrningsavdelning **Eero Heliövaara** en allvarlig påminnelse om brott mot klara spelregler? Sipilä uppger att han inte fått sig berättat att Finnaairs vd **Pekka Vauramo** i strid med ägarens linjedragning hade beviljats en årlig tilläggspension på 130 000 euro.

Jouko Karvinen, ordförande för Finnaairs styrelse, säger att Heliövaara kände till saken. Karvinen har lovat att i fortsättningen högakta den största ägarens vilja då lönesättningen för den högsta ledningen planeras. Det vore ingen överraskning, om minister **Mika Lintilä** (C), som för

tillfället svarar för ägarstyrningen, konstaterar att saken därmed är klar.

Regeringen fick under sommaren en ny vårdreformminister, när **Annika Saarikko** (C) blev familje- och omsorgsminister i stället för **Juha Rehula** (C). Det har sedan varit lugnare på vårdreformsfronten, trots att hela reformen fortfarande är helt öppen. Saarikko var genast i den första intervjun oroad över åldringarnas ställning. Samma oro har spritt sig vidare inom Centerpartiet. Riksdagsgruppens ordförande **Antti Kaikkonen** föreslog i inlägg på sin blogg att garantipensionen måste höjas i höstens budgetmangling.

Ställningen för pensionärerna med de lägsta pensionerna är dålig och det är skäl att emellanåt

rätta till läget. Den nuvarande regeringen har under denna period redan hunnit såväl höja som skära ner garantipensionen.

Däremot kommer regeringen inte i höstens budgetmangling att ta itu med de fyra miljarder stora företagsstöden. Undersökningar visar att de i regel saknar effekt och även politikerna håller i princip med. Ändå kan man inte göra något åt slöseriet med skattemedel. Samlingspartiet anklagar Centern och de nyalternativa för bromsning, centern igen finansministeriets tjänstemän. De facto är alla rädda för att intressegrupperna ska ryta till. ■

Kannen kuva: Jukka Nissinen

Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Usvaa putkeen

Kesän työmarkkinakeskustelu on ollut kuin surkeaa Suomi-filmiä. Torppari seisoo patruunan eteisessä. Tuijottaa lapikkaiden kärkiä ja vääntelee hatuureuhkaa käsissään. Pitäisi saada puoli päivää vapaata taksvärkistä. Emäntä on juuri synnyttänyt eikä kykene navettaan.

Lupaa ei tietenkään tule. Patruunaa kiinnostaa vain oma varallisuus. Köyhät selviytykööt omillaan tai olkoot selviytymättä. Torppaan löytyy kyllä tulijoita, jos nykyiset asujat eivät pysty kontrahtiaan täyttämään.

Askettäin julkaistiin tietoja pörssi-yhtiöiden toimitusjohtajien tulokehityksestä. Yhdysvalloissa keskimääräinen johtajan palkka työntekijään nähden on 1980-luvulta noussut 30-kertaisesta 300-kertaiseksi. Suomessa nousu ei ole ollut yhtä nopeaa, mutta perässä tullaan.

Ristiin eri yhtiöiden hallituksissa istuvat ökytulokset johtajat nostavat toistensa palkkoja ja palkkioita. Valtionyhtiöiden johtajien palkat eivät tee poikkeusta. Poliitikot levittelevät käsiään, vaikka korotuksia tehdään heidän nimen omaisesta kiellostaan huolimatta.

Työntekijöille ei korotuksia sallita. Miljardöörien omistamat lehdet, ainoat joita luetaan, aivopesevät kansaa palkankorotusten turmiollisuudesta. Pakkoverolla rahoitettava Yle noudattaa samaa linjaa. Hallituksen rikkaita suosiva talouspolitiikka on ainoa oikeaa talouspolitiikkaa, ainakin sellaisena se esitetään.

Ammattiyhdistysliike on myös taajaan otsikoissa, mutta poikkeuksetta negatiivisessa valossa. Liittojen yleishyödyllisyys kyseenalaistetaan, vakavaraisuudesta syyllistetään ja jäsenmaksujen verovähennysoikeus tuomitaan. Eivät tarinat itsestään synny. Satoja ja tuhansia miljoonia euroja omistavat henkilöt yrittävät panna nurin sen ainoan vastavoiman, joka tuloerojen kasvua voi edes jotenkin hillitä.

Paineen edessä ihminen taipuu. Valtaosa palkan-saajista oli valmis alentamaan palkkojaan kiky-sopimuksella. Nyt kädet taskussa ovat nyrkissä, kun lomarahoja leikataan tai isännät rehvastellen määräävät kolme talkoopäivää. Mutta taskuun ne taas jäävät.

Ay-johtajat ovat vaatineet, että nyt pitää palkan-korotusten olla positiivismerkkiä. Tämä on julkisuudessa tulkittu niin, että henkisesti on jo sovittu 0,5–1,0 prosentin välillä olevista palkankorotuksista. Eli pakkaselle taas painuu.

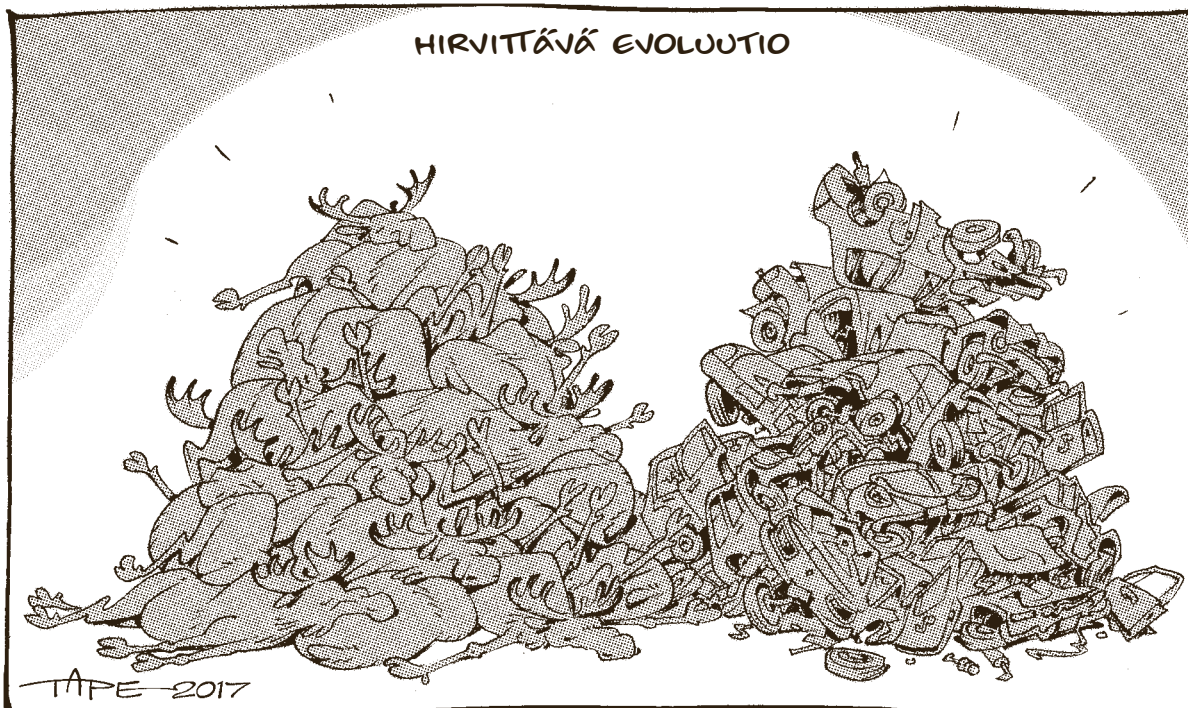
Älkää hyvät toverit päästäkö jälleen isäntiä ilmaiseksi. Puhumattakaan siitä, että vaaditte samaa myös muilta. Rakennusalalla voitaisiin pitkän kitukauden jälkeen tarkastella palkkoja asiallisesti. Jos mattoa ei vedetä jalkojen alta. Toteutetaan Elinkeinoelämän Keskusliitonkin esittämä vaatimus ja neuvotellaan aidosti alakohtaisesti. Tässä ajassa ja alakohtaisten edellytysten mukaisesti. ■

Kuukauden kuva

Paikka: Savonlinna
Aika: heinäkuu 2017
Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Suomen korkein betonisilta, Laitaatsalmen uusi silta avataan liikenteelle lokakuussa 2017.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
 Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
 Johanna Hellsten
 Heikki Korhonen

Taitto
 Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2016

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 15.9.2017

Tähän numeroon tarkoitettun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 1.9.2017**.

2017		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
9	1.9.	15.9.
10	29.9.	13.10.
11	27.10.	10.11.
12	1.12.	15.12.

2018		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
1	29.12.2017	12.1.
2	26.1.	9.2.
3	2.3.	16.3.
4	to 29.3.	13.4.
5	27.4.	11.5.
6	1.6.	15.6.
7	29.6.	13.7.
8	3.8.	17.8.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai**.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä (paitsi nro 4:n osalta se on to 29.3.).

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

RT: Suomen infra ei kestä edessä olevaa kasvua

RAKENNUSTEOLLISUUS RT pelkää, että Suomen talouden kasvu kärsii huonosta liikenneverkosta. Päästäkseen markkinoille kilpailukykyiseen hintaan Suomen tärkeimmät vientitartikkelit tarvitsevat kuitenkin hyvää väyläinfraa ja luotettavasti toimivia kuljetusketjuja.

– Suomi antaa kuljetuksissa aivan tarpeettomasti etumatkaa kilpailijamaille. Jos väyläyhteys ei toimi, se on vientiteollisuuden kannalta vähän sama kuin suomalaisuunnistajan pitäisi kisata kansainvälisessä kisassa kumisaappaissa tai keihäänheittäjän vaihtaa hiilikuitukeihäs rautakankeen, Rakennusteollisuus RT:n hallituksen puheenjohtaja **Harri Kailasalo** vertaa.

Vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen talouskasvu oli valtiovarainministeriön mukaan selvästi odotettua nopeampaa. Kesän talouskatsauksessa ministeriö ennakoii kasvun kiihtyvän. Yksityisten investointien painopiste siirtyy tuotannollisiin investointeihin ja vienti kasvaa.

– Uutiset ovat iloisia, mutta tilanne heittää vientiyrityksissä myös uudenlaista huolta. Euroopan reunalla kilpailukyiset kuljetusyhteydet ovat elinehto. Kasvu voi monin paikoin juuttua liikenteellisiin pullonkauloihin, ellei väyläinfraan rahoitukseen löydy yli hallituskausien ulottuvaa poliittista linjaa. Pitkäjänteinen ohjel-

ma luo näkymiä ja luottamusta, jotka rohkaisevat yrityksiä investoimaan Suomeen. Syntyy työpaikkoja ja verotuloja. Urheilijallekaan oikeat välineet eivät ole mennerä vaan investointi tuleviin huippusuorituksiin, Kailasalo jatkaa.

Kilpailun kiristyessä väyläinfra on tullut maiden välillä merkittävä kilpailutekijä. Väylät ovat osa teollisuuden tuotantolinjaa ja niiltä odotetaan paljon. Ne vaikuttavat myös yritysten sijoittumiseen.

– Teollisuuden prosesseihin kuuluu tuotannon lisäksi paljon kuljettamista. Tarvitaan raaka-ainekuljetuksia, tuotantolaitosten välisiä prosessikuljetuksia sekä valmiiden tuotteiden kuljetuksia kotimarkkinoille ja vientiin. Koska prosessit on tarkasti aikataulutettu, kuljetusten on tapahduttava täsmällisesti, Wärtsilä Finland Oy:n logistiikkajohtaja **Ari Schiestl** selventää.

Schiestlin mukaan hyvä esimerkki pullonkaulaväylästä on valtatie 8 Turusta Rauman, Porin, Vaasan ja Kokkolan kautta pohjoiseen. Varsinais-Suomen pääteillä raskas liikenne on kasvanut jopa seitsemän prosenttia vuodessa. Koko maassa kasvua on noin 4 prosenttia. Alueen viennituotteet eivät valmistu etätyönä, joten myös työmatkaliikenne kasvaa voimakkaasti. ■

Rakennusliiton palkkakysely 2017

RAKENNUSLIITTO selvittää vuosittain jäsentensä todelliset palkat sekä palkkamuodot. Vastaajia oli tällä kertaa yhteensä 4 105. Rakennusliiton tiedot ovat toukokuulta 2017.

Aikapalkka €/h

	Kyselyn mukaan	EK 4/4 2016
Talonrakennus	16,17	16,33
Talotekniikka	16,76	17,10
Maalaus	15,08	15,41
Maa- ja vesi	15,17	15,61
Rakennustuote	14,39	14,97
Asfaltti	15,86	16,90
Lattianpäällystys	16,75	17,48
Vedeneristys	16,68	16,15

Urakka/palkkio/tuotantopalkka €/h

	Kyselyn mukaan	EK 4/4 2016
Talonrakennus	21,49	22,64
Talotekniikka	21,71	20,59
Maalaus	22,06	21,86
Maa- ja vesi	20,19	21,77
Rakennustuote	18,62	16,44
Asfaltti	18,87	18,40
Lattianpäällystys	23,23	22,48
Vedeneristys	23,37	24,08

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1 REKISTERÖIDY ILMAISEKSI

2 LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE

3 OSAAJAPROFIILI: TYÖNANTAJAT LÖYTÄVÄT SINUT

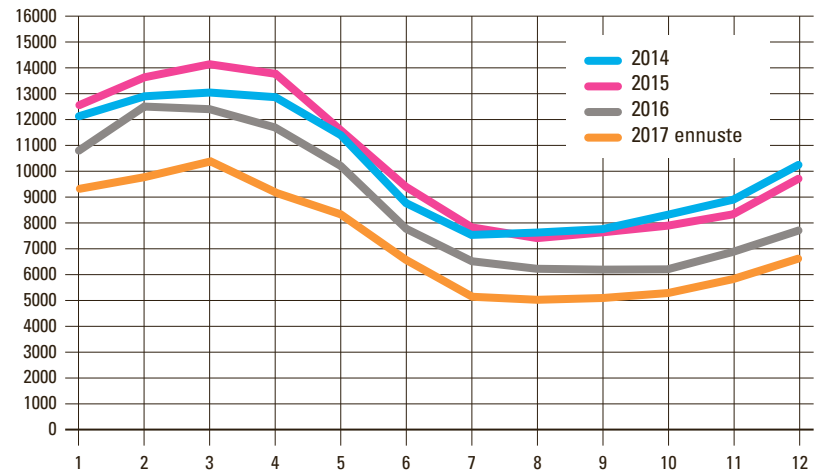
REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:

WWW.PALKKAUS.FI

Rakennusliitto palkkaus.fi

Työttömyyspäivärahaa saaneet jäsenet

2014 – heinäkuu 2017 & ennuste 8–12/2017

Lehdestä reväistystä

Tekniikan Maailman numerossa 14 esiteltiin siviilikäyttöön tarkoitettua raskaiden työtehtävien keventämiseen tarkoitettua tukirankaa. Halpa peli, lähtöhinta reilut 23 000 taalaa.

Torninosturinkuljettajalla on tärkeä rooli turvallisen työmaan luomisessa.

Työmaan tahtipuikko

Puuhaxilla sama nosturikuski ajaa työmaan alusta loppuun.

Jukka Nissinen

Nosturinkuljettaja **Markku Havasto** on huomannut 40 metrin korkeudesta, että raudoitusporukan nokkamies on levittänyt piirustukset Varten työmaan holville harjateräskasan viereen. Kraana siirtyy kasan päälle odottamaan radiopuhelimesta kuuluvaa nostopyyntöä, joka tulee hetken päästä.

Nosturinkuljettaja on koko työmaan aikatauluttaja. Nostojen järjestys on nosturikuskin vastuulla. Ylhäältä näkee hyvin mille työvaiheelle annetaan etusija työmaan sujuvan etenemisen kannalta.

– Nosturinkuljettaja on myös työmaan silmät, isovehi valvoo. Yleensä työmaamestarit pyytävät, että ilmoitamme heti työturvallisuuspoikkeamista, Havasto toteaa.

– NCC:llä olemme tehneet WhatsApp-ryhmän, johon kuulu-

vat työmaan mestarit ja nosturinkuljettajat. Nosturinkuljettaja ottaa kuvan työmaasta ja se menee välittömästi kaikille mestareille. Vaarallisiin tilanteisiin saadaan aina joku paikalle puuttumaan, ennen kuin sattuu ikävästi, Havaston työnantaja, Puuhax Oy:n toimitusjohtaja ja nosturinkuljettaja **Markus Paavola** jatkaa.

Torninosturinkuljettajan työ vaatii paineensietokykyä. Nostokäskyjä satelee pahimmillaan useampia päällekkäin, nostokomennoista ei saa selvää, naapurityömaiden radiopuhelinkanavat vuotavat taustahälyä ja kuskin vika tietenkin on sekin, että urakat kusevat koko ajan. Nostelesiin sitten taakkoja tyynesti puuskaisessa tuulessa.

Vuokramiehestä vakituiseksi kuskiksi

Markku Havasto on ollut vakituisesti Puuhaxin palkkalistoilla vuoden verran. Varten työmaalla Vantaalla Havasto on ollut tuuraamassa pari viikkoa. Oma vakituinen työmaa on naapuritontilla. Puuhaxille

Havasto päätyi radiopuhelinkeskustelun päätteeksi.

– Viertolassa olimme vierekkäisillä koneilla Markuksen kanssa. Olin vuokrafirman kautta työmaalla ja Markus kysäisi onko minulla keikkaa tiedossa sen työmaan jälkeen.

Parikkalasta kotoisin oleva Havasto on työurallaan ehtinyt istua monenlaisella pallilla ennen torninosturin kuskinpukkaa. Titeleissä on valinnanvaraa toimitusjohtajasta ja it-infran ylläpitäjistä peltmieheen. Työkokemusta on kertynyt niin kaupan alalta kuin integroitujen tuotantolinjojen ohjelmoinnista. Torninosturinkuljettajan pätevyyden Havasto sai vuoden 2011 lopulla.

– Isoveli ehdotti Työtehoseuran nosturinkuljettajakurssille lähtemistä. Siitä se alkoi, vaikkakin takkuillen. Työmaita sai vaihtaa jatkuvasti ja olla vuokrafirmojen listoilla. Kokemusta kuitenkin karttui ja sain parempia keikkoja.

Havasto on tyytyväinen Puuhaxin toimintamalliin, jossa sama kuski ajaa samalla työmaalla montun

pohjasta viimeiseen ilmanvaihtokoneen nostoon asti. Vuokrafirmissa oli yleensä tarjolla 1–2 päivän keikkaa, mikä tiesi melkoista paperisotaa työttömyyskorvauksen kanssa.

Havasto pitää torninosturinkuljettajan työstä siksi, että se on vaihtelevaa. Vaikka nostokäskyt tulevat alhaalta, kuski pystyy vaikuttamaan paljon omaan työhönsä.

– Tykkään olla kerrostalotyömaalla. Täällä on tiukka työtahti. Triplan tapaisilla työmailla painetaan massalla, Havasto kuvaa nosturiviidakkotyömaita.

Havastoa harmittaa välillä muiden puolesta, kun tavaraa ei tule sovitusti työmaalle. Työmaan sujuva eteneminen tyssä kuin seinään ja äijien hanskat heiluvat tyhjää tante-reella.

Ukkoutuvalle alalle uusia kuskeja

Nosturikuskin työpäivät venyvät pitkiksi. 12-tuntinen työrupeama ei ole harvinainen. Monesti työpäivälle tulee mittaa isolla työmaalla 16–17 tuntia. Muulta työporukalta onohuu helposti, että torninosturikuski ei ole kone.

– Joskus joutuu ilmoittamaan, että nyt on pakko pitää taukoa.

Torninosturinkuljettajien ammattikunta on päässyt sekä ukkoutu- maan pahasti että siirtymään vuokratyöyritysten palkkalistoille. Tähän markkinarakoon Paavola haluaa tuoda nuorempaa täytettä. Rakennusfirmoille Paavola tähdentää sitä, että työmaan hyvin tunteva nosturikuski nostaa kaikkien työntekijöiden tuottavuutta. Omille työntekijöilleen Paavola hakee mahdollisimman pitkiä työmaita. Valmiiksi osaavien kuskien lisäksi Puuhax on mukana torninosturinkuljettajien koulutuksessa ja tarjoaa harjoittelu- paikkoja kurssilaisille.

– Olen tehnyt sellaisia koulutus- päiviä, että meille pääsee ajamaan 6 tunniksi Liebherriä. Näytän miten ajetaan ja sitten pääsee koettamaan.

Puuhaxilla on tällä hetkellä 15 vakituista torninosturinkuljettajaa. Nosturivuokrauksen lisäksi Puuhax on täysiverinen rakennusyhtiö. Valikoimaan kuuluu muun muassa uudis- ja korjausrakentamisen kokonaisuhallinta. Kaikkiaan Puuhaxin palkkalistoilla on 25 työntekijää. ■

Hyvä alamies on torninosturinkuljettajalle erittäin kaivattu työpari.

Kerrostalotyömaat sopivat Markku Havaston ajotyyltiin.

Puuhaxin toimitusjohtaja Markus Paavola ajaa itse yhden työmaan joka vuosi.

Työmarkkinoiden loukuttajat

Kannustinloukuista on kevään mittaan riittänyt porinaa. Loukuilla tarkoitetaan tilannetta, jossa työttömän käteen jäävä tulo ei kasva riittävästi hänen mennessään töihin. Kaikki ovat liikuttavan yksimielisiä siitä, että työn vastaanottamisen tulee olla aina kannattavampaa kuin työttömyyskorvauksella oleminen. Kannustinloukkujen syntymiseen syylliseksi on – ilman tutkimista – tuomittu liian korkea ja kattava sosiaaliturva.

Kannattaisi harkita uutta oikeudenkäyntiä. Palkkojen pienuus on synnä tällaisen loukun syntymiselle. Jokin on pielessä, jos tulot eivät töihin mennessä nouse niin paljon, että pärjää ilman tukia. Elinkustannukset ovat liian korkeat suhteessa palkkatasoon.

Loukkujen purkamiseksi esitetyt keinot ovat kovia. Porkkanaa on tarjolla vähänlaisesti: varhaiskasvatusmaksujen poistuminen 6 500 perhekunnalta ja osa-aikatyön ottaminen liikkuvuusavustuksen piiriin. Siihen se syötävä loppui. Keppiä tarjotaan senkin edestä.

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n toimitusjohtaja **Jyri Häkämies** on tunnetusti enempi keppi- kuin porkkanalinjalta. Hänen johtamansa järjestön hallitus asetti elokuussa 2016 tavoitteensa valtion vuoden 2017 budjettiin. Nämä tavoitteet olivat hämmästyttävän samankaltaisia kuin maan hallituksen nyt toteuttamat toimet. Ovatko pääministeri **Juha Sipilä**, valtionvarainministeri **Petteri Orpo** ja ulkoministeri **Timo Soini** unohtaneet, ettei Häkämies ole enää ministeri? Maan hallituksen keppivalikoima on laaja eivätkä iskuilta säästy muut kuin tulohaitarin yläpäässä olevat. Asumistukea leikataan (hallituksen mukaan muutetaan kannustavaksi). Työttömyysturvan karensseja lisätään aktiivisuuden nimissä ja työttömät pakotetaan tehtailemaan turhia työhakemuksia. Aktiivisuus tarkoittaa tässä sitä, kun työtön on 3 kuukauden ajan sähköisesti lähetytetyt työpaikkahakemuksia eikä tärppää, niin karenssia pukka. Kannustavuus lisääntyy?

Hallitus on asettanut itselleen 5 kärkihanketta. Kahdessa näistä ministeri **Lindström** (ent. persu, nyk. uu.vat.) on yksin vastuuministerinä. Yhdessä hän jakaa vastuun ministeri **Lintilän** (kepu) kanssa. Valtioneuvoston sivuilta on nähtävissä, miten kärkihankkeet etenevät ja mitä saavutuksia on saatu aikaan. Toisen kärkihankkeen saavutukseksi luetellaan muun muassa työttömyyspäivärahan enimmäiskeston lyhentäminen ja vuorotteluvapaan myöntämisehtojen tiukentaminen. Kolmannen kärkihankkeen saavutuksia ovat muun muassa koeajan pidentäminen, määräaikaisten työsuhteiden perusteiden muuttaminen (ei perustetta pitkäaikaistyöttömille). Lisäksi takaisinottovelvollisuutta on lyhennetty.

Kun katsoo tätä listaa, on helppo päätellä kenelle nämä ovat saavutuksia. Ne ovat saavutuksia työnantajien haukkalinjalle ja hallituksen köyhät kyykkyyn, ammattiyhdistys nöyräksi -ajattelulle. Työntekijöiden ja työttömien on vaikea pitää näitä saavutuksina. Hirvittää ajatella, minkälainen saavutuslista on sen jälkeen, kun loppukauden päätoimet on tehty. Koko työlainsäädäntö, vuosilomalaki mukaan lukien, on muutosvalmistelussa. Olettaa sopii, että hallituksen saavutukset eivät työlainsäädännön osalta tule oleellisesti poikkeamaan edellä luetelluista.

Kaikkein kummallisoin hallituksen ”onnistuminen” kannustinloukkujen purkurintamalla oli sote-uudistus (nyt jo haudattu), jossa hallitus halusi siirtää yli 15 miljardia yhteiskunnan rahaa yksityisten yritysten kilpailtavaksi. Asia ei ilmeisesti kiinnostanut riittävästi monikansallisia terveysalan yrittäjiä. Kannustaakseen yrityksiä mukaan kilpailuun hallitus päätti antaa niille mahdollisuuden hallintarekisterin käyttöön. Veronmaksajat kiittävät. ■

Matti Korhonen
työehtotoimitsija

Lakinaiset vastaavat

Rakennusliiton lakinaiset pureutuvat tällä palstalla jäsentemme visaisiin kysymyksiin joka toisessa Rakentajassa. Seuraavan kerran palsta ilmestyy lokakuussa.

Työsuhteeni on päättymässä. Milloin saan loppupalkkani?

Työsuhteen päättyessä päättyy myös palkanmaksukausi. Päätymispäivä on määräaikaisen työsuhteen sopimuskauden viimeinen työpäivä ja toistaiseksi voimassaolevan työsuhteen irtisanomisajan viimeinen päivä.

Työsuhteesta johtuvat saatavat erääntyvät maksettavaksi työsuhteen päätymispäivänä. Mikäli työnantaja ja työntekijä ovat työsuhteen kestäessä sopineet palkan suorittamisesta palkanmaksukauden päättymisen jälkeiseen aikaan sijoittuvana palkanmaksupäivänä tai työsuhteeseen sovelletaan työehtosopimuksessa sovittua palkan laskenta-aikaa, saadaan tällaista sopimusta soveltaa myös työsuhteen päättyessä loppupalkan maksamiseen. Tällöin palkka erääntyy vasta sovittuna ajankohtana. Esimerkiksi talonrakennusalan työehtosopimuksen 26 §:ssä on määräykset palkanmaksupäivästä, laskenta-ajasta sekä siitä, että järjestäytyneet työnantajat saavat suorittaa lopputilin seuraavan säännöllisen palkanmaksun yhteydessä. Edellä mainitut seikat vaikuttavat siis siihen, milloin loppupalkkasi tulee maksaa. Näitä poikkeuksia lukuun ottamatta loppupalkan maksupäivä on työsuhteen viimeinen voimassaolopäivä.

Lomautettuna olevan työntekijän irtisanoessa työsuhteen päättyminen välittömästi ilman irtisanomisaikaa. Loppupalkka sekä yli 200 päivää yhdenjaksoisesti lomautettuna olleelle työntekijälle suoritettava irtisanomisajan palkkaa vastaava korvaus erääntyvät maksettavaksi työsuhteen päätymispäivänä.

Työsuhteesta johtuvan saatavan tai sen osan viivästyessä työsuhteen päättyessä, työntekijällä on oikeus saada viivästyneelle saatavalle korkolain mukaista viivästyskorkoa sekä odotusajan palkkaa. Odotusajan palkkaa suoritetaan kuitenkin enintään 6 päivältä. Jos työsuhteesta johtuva saatava ei ole selvä ja riidaton tai jos suorituksen viivästyminen on johtunut laskuvirheestä tai tällaiseen rinnastettavasta erehdyksestä, työntekijällä on oikeus odotuspäivien palkkaan vain, jos hän on huomauttanut suorituksen viivästyisestä työnantajalle kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä eikä työnantaja ole suorittanut saatavaa 3 arkipäivän kuluessa huomautuksesta.

Olen ollut noin puoli vuotta sairauslomalla ja se kestää vielä arviolta 3 kuukautta. Työnantaja ilmoitti yt-neuvotteluiden päätteeksi irtisanovansa minut ja 3 muuta työntekijää tuotannollisella ja taloudellisella perusteella. Irtisanomisaikani on 4 viikkoa. Työnantaja kertoi, ettei sillä ole palkanmaksuvelvollisuutta irtisanomisajallani. Eikö sairauslomani estä irtisanomiseni ja eikö minulla joka tapauksessa ole oikeus irtisanomisajan palkkaan?

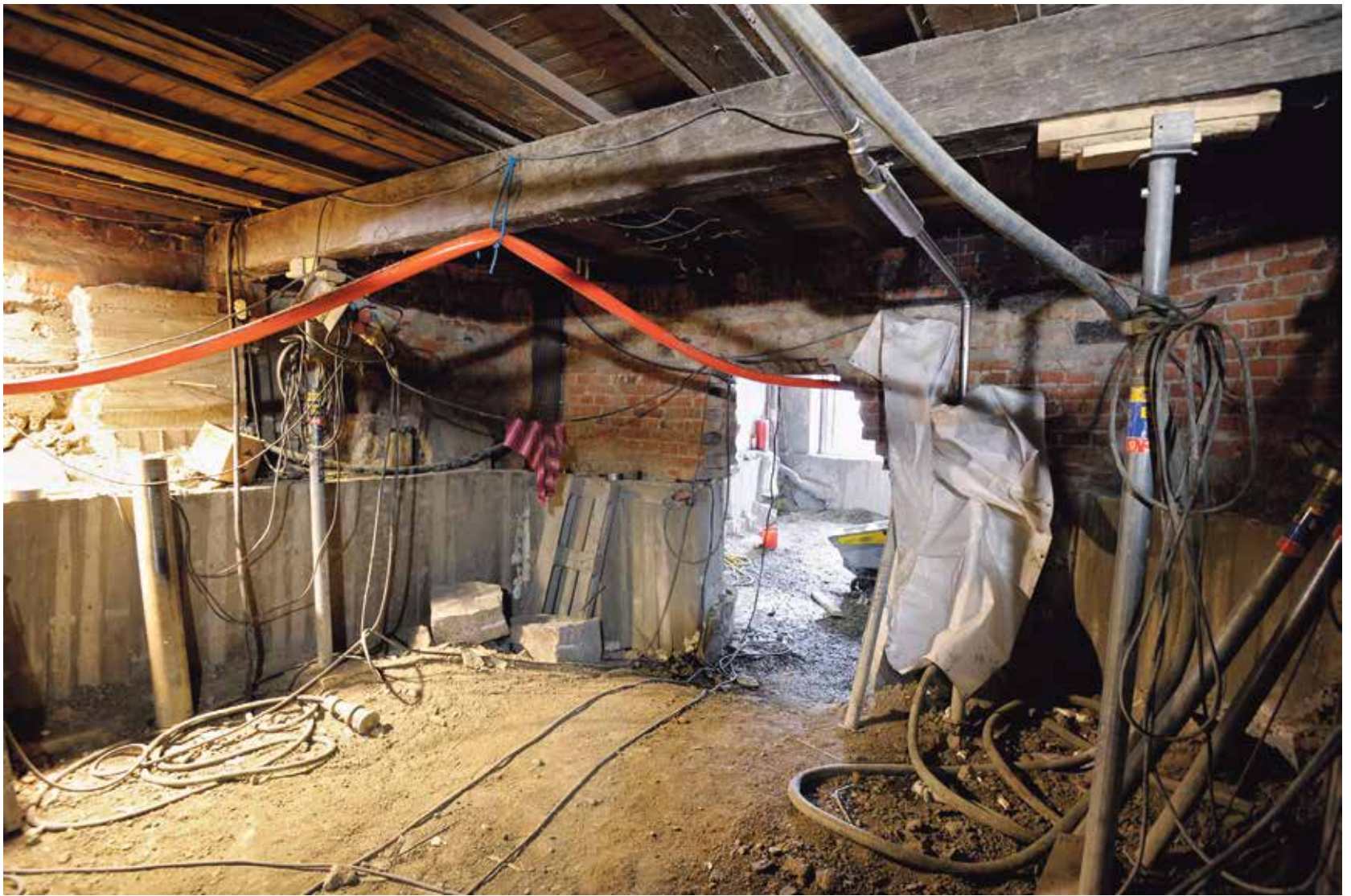
Työnantaja voi irtisanoa tuotannollisella ja taloudellisella perusteella myös sairauslomalla olevan työntekijän, jos tarjolla oleva työ on taloudellisista, tuotannollisista tai työnantajan toiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuvista syistä vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi. Ennen irtisanomista työnantajan on selvitettävä, olisiko työntekijä sijoitettavissa tai koulutettavissa toisiin tehtäviin, joita työntekijä pystyisi koulutuksensa, ammattitaitonsa tai työkokemuksensa perusteella tai kohtuullisen koulutuksen jälkeen tekemään.

Sairauslomalla oleva työntekijä ei saa valikoitua irtisanottavaksi terveydentilansa tai sairauslomansa vuoksi, vaan työnantajan on valikoitava irtisanottavat työntekijät objektiivisesti hyväksyttävillä perusteilla, kuten ammattitaitoon tai monipuolisuuteen liittyvällä työntekijöiden vertailulla. Jos työntekijä valitaan irtisanottavaksi hänen terveydentilansa vuoksi, kyseessä on syrjivä peruste, jolloin työsuhteen irtisanominen on perusteeton, vaikka työnantajalla sinänsä olisikin tuotannollinen tai taloudellinen peruste työsuhteen päättämiseksi.

Jos sairauslomalla olevan työntekijän irtisanomiselle tuta-perusteella on objektiivisesti hyväksyttävä peruste, työsuhteen irtisanominen voidaan irtisanoa jo sairauslomalla ja irtisanomisaika myös kuluu jo sairauslomalla. Jos sairausloma jatkuu tapauksessasi koko irtisanomisajan, työnantajalla ei ole irtisanomisajan palkanmaksuvelvollisuutta, koska palkanmaksuvelvollisuutta ei muutoinkaan pitkään jatkuneen sairauslomalla vuoksi enää ole. Ainoastaan, jos työnantaja päättäisi työsuhteesi irtisanomisaikaa noudattamatta, olisi työnantajalla velvollisuus maksaa irtisanomisajan palkkasi sanktionluontoisena korvauksena siltä osin kuin irtisanomisajan noudattamista on laiminlyöty. ■

Apua, neuvoja ja lisätietoja kaikkiin kysymyksiin saa Rakennusliiton aluetoimistoista.

Tässä on kaivettu 1,5 metriä tavaraa pois ja osa siitä käsipelillä.

”Täällä saa toteuttaa itseään”

Talojen perustuksien kunnostus ei ole työtä pelkäävän hommaa.

Johanna Hellsten

Turku, vuosi 2017. Jälleen yksi yli 100-vuotias talo, joka on lähtenyt vajoamaan saviseen maahan. Paikalla Suomen Teräspaalaus Oy:n miehet, joiden tehtävänä on hoitaa homma niin, että vajoaminen pysähtyy.

Siirtolaisuusinstituutin talo rakennettiin 1900-luvun alussa osin palaneiden talojen perustusten varaan, osin saven päälle isojen perustuskivien varaan. Talon toinen pää oli alkanut vajota.

Turussa on jo tuettu parisen sataa vanhaa taloa uudelleen ja toinen mokoma saattaa olla vielä jäljellä. Moni vanha talo on tuettu puupaalujen varaan. Kun alueen pohjaveden taso on laskenut, ovat talot alkaneet vajota, sillä puupaalujen yläpäävät ovat alkaneet lahota. Puupaalut voivat hyvissä olosuhteissa kestää parikin sataa vuotta, mutta huomina ne voivat murentua lyhyessäkin ajassa.

– Meillä on tällä seudulla vuosittain 1–2 tällaista kohdetta, työmaan yhteismies **Tero Haapanen** kertoo.

Pitkä valmistelu

Ennen paalutustyötä talon alta kaivettiin 250 neliötä purkujätettä ja maata noin 1,5 metrin syvyydeltä, jotta paalukone saatiin mahtumaan tilaan. Kivilatomoja purettiin pienemmiksi paalutusta varten ja tuettiin betonivaluilla työturvallisuuden ja talon työnaikaisen painumisen estämiseksi.

– Savi ja kivet piti kaivaa pois ja samaan aikaan tehdä tuennat, ettei kiviä tule niskaan, rakennusmies **Jukka-Pekka Iljin** kertoo.

Pelkkä valmistelutyö vei 7 viikkoa, ennen kuin varsinaisiin paalutushommiin edes päästiin. Paalupituus vaihtelee 3–10 metrin välillä ja paalutuksen kokonaismäärä on noin puoli kilometriä. Talossa käytetään pääosin porapaalua, mutta myös jonkin verran lyöntipaalua.

Timanttitorari poraa kellariin tehtyihin tukiseiniin reikiä, sillä lopulta valetaan 0,5 metriä paksu raudoitettu kantava laatta, joka siirtää talon kuormat paaluille teräsbetonikonsolien ja teräspalkkien avulla. Vajoaminen pysähtyy, mutta taloa ei edes yritetä oikaista.

Kun vanhojen talojen kellareissa aletaan kaivaa, löytyy sieltä usein kaikenlaista kiinnostavaa. Tämän talon alta löydettiin muun muassa posliinipiippu, jossa lukee Turku,

kukkopilli ja puolikas myllynkivi. Paikalle kutsutaan yleensä arkeologit kartoittamaan, minkälaisia esineistöä löytyy ja kiinnostavimmat päätyvät museoon. Tässä talossa töitä valvoo Museovirasto.

– Kun teimme yhtä perustusten tuentaa Linnankadulla 8 vuotta sitten, sieltä löytyi hevosen alaleuka, joka vietiin Aboa Vetus Ars Nova -museoon näytille, Iljin kertoo.

Soveltamista ja säättöä

Näitä vanhojen talojen tuentoja – tuttavallisesti kellarihommi – tekee Suomessa lähes pelkästään Suomen Teräspaalaus Oy ja Skanska. Suomen Teräspaalutuksenkin historia lähtee Skanskasta; Skanskan työpäällikkö **Ossi Hakanen** lähti mukaan perustamaan uutta yritystä ja toimii Suomen Teräspaalaus Oy:n toimitusjohtajana.

Näitä töitä ei koulussa opita ja jokainen työntekijä on moniosaaja.

– Meillä on täällä sellainen sanonta, että näissä hommissa ei tyylipeiteitä jaeta. Teemme töitä hankalissa paikoissa, joissa joutuu työskentelemään erikoisissa asennoissa, Tero Haapanen sanoo.

Työ on varsinkin tällä työmaalla ollut fyysisesti hyvin raskasta. Vaikka tilat kaivettiinkin pääasiassa pienikaivurilla koneellisesti ja maata ajat-

Työmaan yhteismies Tero Haapanen sanoo, että näissä hommissa ei jaella tyylipeiteitä.

tiin ulos minidumpperilla, vaativat ahtaat tilat myös tarttumista lapionvarteen. Kiviäkin piti jaksaa silloin tällöin nostella omin käsin.

Työmaalla on kaksi erikoisosajaa eli porari ja hitsari. Kaikki muut tekevät kaikkia töitä.

– Jos näitä hommi haluaa oppia, tarvitaan 4–5 työmaata. Se on paljolti itsestä kiinni, neuvominen ei paljon auta. Ei saa olla laiska tai yhden alan osaaja. Pitää uskaltaa kokeilla kaikkia töitä rohkeasti, sillä tähän liittyy kivi-, puu- ja metalli-

Porari on yksi harvoista työmaan erikoismiehistä. Muut ovat moniosaajia.

Jukka-Pekka lilin tuli rakennusalalla kuljetusalalta 9 kuukautta sitten ja on viihtynyt työssä hyvin.

töitä sekä koneiden ajamista, Haapanen listaa.

Moniosaajuus näkyy porari **Saku Lounasaaren** mukaan palkassakin 2–3 prosentin verran. Enemmänkin saisi näkyä.

Haapanen myös muistuttaa, että sellaista ei olekaan kuin tyhmä kysymys. Pitää uskaltaa kysyä kokenemmilta, kun kysyttävää on. Työ on myös itsenäistä ja työntekijät ovat hyvin paljon suoraan tekemisissä suunnittelijoiden kanssa.

– Suunnittelijoiden ja työn tekijöiden välillä pitää vallita luottamus, sillä tällaista on mahdotonta suunnitella etukäteen valmiiksi. Paalutus ja kuormansiirtorakenteet on suunniteltu tehtäväksi jollain perusvaihtoehdolla, mutta suunnitelmamuutoksia tulee paljon. Suunnittelija ottaa urakoitsijan mielipiteen huomioon rakenteiden toteutuksessa, kun nähdään, mitä talon alta todellisuudessa paljastuu”, Haapanen sanoo.

Monenlaisia miehiä

Hitsari **Ville Ikonen** on joutunut tällä työmaalla väentäytymään mitä ihmeellisimpiin asentoihin ja pieniinkin koloihin. Muut naureskelevat, että harvoin on tullut nähtyä sellaista, että hitsarista näkyy vain kantapäät pienestä aukosta.

Ikonen tausta ei ole alun perin rakennusalalta, mutta ala on sopinut miehen pirtaan hyvin.

Myös Iljin on tullut alalle muista töistä; hän toimi aiemmin rekan kuljettajana. Nyt hän opettelee rakennusalaa.

– Tällä ajan kuorma-autoa, puran muotteja, rälläköin ja niin edelleen. Minulla oli iso osa alalla tarvittavista korteista valmiina jo edellisessä elämässä, koska paperitehtaat, joille ajoin rekkaa, vaativat työturvallisuuskortit ja muut sellaiset. Ainoa, mikä piti suorittaa, oli tulityökortti, Iljin kertoo.

Iiin kehuu, että rakennusalalla on yksi erityisen hyvä puoli entiselle rekkakuskille; melko säännöllinen työaika.

– Entisissä hommissa ei oikein

koskaan tiennyt, koska pääsee kotiin. Nykyään pääsee ainakin viikonlopuksi kotiin, vaikka olisi josain vähän kaukaisemmalla työmaalla. Ja silloin kun työmaa sijaitsee täällä Turussa, kuten nyt, pääsee puoli neljältä kotiin.

Yhteismies Haapanen tuli firmaan töihin 8 vuotta sitten. Kokonaisuudessaan mies on tehnyt rakennusalalla jo 30-vuotisen työuran.

– Tämä on nyt minulle 15. kellarikohde Suomen Teräspaalaus Oy:n palveluksessa. Firma tekee pääosin muunlaisia töitä. Pääpaino on teräspaaluksessa ja ankkuroinneissa uudisrakentamisen puolella. Olen ollut muun muassa Nordkalkilla muottitöissä ja saaristossa tekemässä mökkiä ja navettaa, Haapanen sanoo.

Haapanen on myös kehittänyt omaa osaamistaan pariinkin otteeseen.

– Opiskelin vuoden ammattikorkeakoulussa korjausrakentamista. Lisäksi olin Tammelan käsi- ja taideteollisessa opistossa 2 vuotta.

Töitä on riittänyt firmassa hyvin. Haapasen mukaan kertaakaan ei ole ollut puhuttakaan lomautuksista.

– Seuraava työmaa alkaa jo syyskuussa, hän kertoo.

Omat riskinsä

Minkälainen työturvallisuus kellaritöissä sitten on? Koska työ voi olla todella raskasta fyysisesti ja oli sitä varsinkin tällä työmaalla, onnettomuuden riskit ovat todellisia. Mitään isompaa ei kuitenkaan ole sattunut, mitä nyt yksin housuihin paloi reikä.

– Tällaisen kohteen tekevät erityisen haastaviksi erilaiset tuentatyöt, löytyneet asbestieristeet, pölyn hallinta kivien lohkontatöissä, palosuojaus puurakenteisen yläpohjan takia, sekä työn tekeminen ahtaissa kiviäkäytävissä, työmaan vastaava mestari **Olli Salviander** kertoo.

Salvianderin mukaan 0-tapaturmatavoitteessa on pysytty.

– Noudatamme tarkasti tilaajan työturvallisuusasiakirjan kohtia ja myös tiedottamista samaan aikaan käytössä olevalle kiinteistölle, Sal-

viander jatkaa.

Hankalissa ja ahtaissa paikoissa hitsaamisessa on riskinsä, mutta tässä kellarissa on ympärillä märkää savea. Kipinöiltä ei kuitenkaan voi välttyä.

– Minulla ja porarilla on palosuojatut asut päällä. Ne ovat nykyään ihan normaalin tuntuista kangasta, ei sellaista jäykkää ja painavaa, kuten aiemmin. Porarinkin päälle voi tulla kipinöitä, kun hän työsken-

telee hitsarin vieressä, joten myös hänellä on palosuojatut vaatteet, hitsari Ikonen sanoo.

Kaivuun ajan työntekijöillä oli hengityssuojaimet, sillä tilaan muodostui paljon pölyä.

– Pölyä minimoitiin sumuttamalla vettä lähes jatkuvasti. Ei täällä olisi muuten pystynyt hengittämään. Lisäksi tuuletus hoidettiin kunnolla, Haapanen kertoo. ■

SUORITA TALONRAKENNUSALAN AMMATTITUTKINTO

Seuraavat ryhmät aloittavat 25.9. ja 20.11.

Tutkinto soveltuu rakennusalan työkokemusta omaaville. Tutkinto suoritetaan työn ohessa, omalla työpaikalla, henkilökohtaisesti laaditun suunnitelman mukaisesti. Tutkinnon suorittamisen jälkeen on haettavissa ammattitutkintostipendi (395 €).

Tutkinnon hinta 80 €.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:
tapio.ala-kokko@kio.fi tai p. 050 4994 703

www.kio.fi/koulutustarjonta

KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava (Nurmijärvi) p. (09) 276 251

Patotyömaalla tehdään töitä virtausten mukaan

Imatran voimalaitoksen patotyömaalla on kahdenlaista liivijengiä: paukkuliivi- ja turvaliiviporukkaa.

Jukka Nissinen

Rakennusliike Pulkkinen Oy:n mittakirvesmies **Antti Sirppiniemi** on joutunut tänä kesänä miettimään useamman kerran miten työkohteelle oikein pääsee.

– Varasin ruokatunnilla, että laudoitan yhden betonirakenteen. En ole vielä keksinyt millä pääsen sinne ja miten sen laudoitan, joku lauta siihen on laitettava, Sirppiniemi puntaroi.

– Täällä on kahdenlaista jengiä: paukkuliivillistä ja turvaliivillistä.

Laudoitus pitäisi tehdä Vuoksen keskelle, Imatran voimalan yläpuolelle rakennettuun virtauksen jakajaan. Sirppiniemellä riittää työmaal-

la seuraa. Tiirat ja lokit tykkäävät lepuuttaa siipiään työlaudalla.

Näillä näkymin patotyömaalla riittää Sirppiniemelle töitä vielä ensi kesäksikin, sillä vuonna 2015 aloitettu saneeraus etenee patoluukku kerrallaan. Patoluukkujen lisäksi tänä kesänä remontin alla on muun muassa yläkanavan ylisyöksyosuus ja koneaseman välpänhoitotason korjaus. Alkuperäisestä patomuurista löytyy melkoisia laatueroja.

– Muuria on tehty aikanaan pätkissä. Jotkut pätkät ovat kunnossa, toisissa on melkein pelkästään kiviä ja ohuemmassi betonia.

Patomuurista on piikattu man-

tereen puoli paljaaksi. Tällä kertaa muurin sisään asennetaan salaojaputket, jotka johtavat injektoidun muurin läpi mahdollisesti tihkuvan veden hallitusti ulos.

– Tämä valetaan pystysuorissa 7,5 metrin pätkissä. Joka toinen väli jätetään valamatta ja valetaan siten umpeen, kun ne ovat kuivuneet ja kutistuneet, Sirppiniemi kertoo.

Rekka-autollinen lankkua, saman verran lautaa

Voimalaitostyömaan turvamääräykset ovat hyvin tiukat. Omat turvaohjeet ovat niin urakan tilanneella Fortumilla kuin urakoivalla Des-

tiälläkin. Koska voimalaitoksen vanhimmat osat ovat 1920-luvun lopulta, on Museovirastollakin sanottavaa työn jäljestä.

– Museovirasto vaati, että muotilautoja piti vähän hammastaa ja jättää mutkalle. Mitään näkyvää ei saanut tehdä levyllä, Sirppiniemi kertoo.

Työmaalla saa tehdä töitä juuri sellaista tahtia mitä työ vaatii. Kukaan ei tule hoputtamaan. Mieluummin tehdään kerralla kunnollista kuin pistetään vesivoimala ajamaan toiseen kertaan alhaisemmalla teholla. Sirppiniemellekin tämän kokoinen vesistö rakentaminen on uut-

Imatran voimalan työmaa on tällä hetkellä Suomen suurin voimalaitosremontti.

ta. Imatran voimalaitoksen patotyömaa onkin Suomen suurin patotyömaa pitkään aikaan. 1920-luvulla rakennetun Suomen suurimman vesivoimalaitoksen remonttia vastaavaa kohdetta saadaan odottaa tovi.

– Täällä on nähnyt paljon sellaista, mitä ei tiennyt olevan olemassaakaan.

Työmaan koko hahmottuu myös tavarantilauksessa.

– Destian pomo esitti meille helpon kysymyksen: paljonko tarvitsete lankkua ja lautaa tänä kesänä. Sainoin, että otetaan rekka-autollinen molempia.

Voimala-alueen remontti aloitettiin vuonna 2015 ja se kestää vuoden 2018 loppuun asti. Sirppiniemi aloitti työt pääsiäisenä ja palaa näillä näkymin tontille myös ensi kesänä. – Ensimmäisenä vuotena tehtiin uusi huoltosilta. Joka vuosi on uusittu yksi patoluukku ja tehty betoniraken-

Valumuotteja väännetään myös teräksestä. OMP Groupin Teemu Hallikainen tarkastaa lopputulosta.

Antti Sirppiniemen mielestä voimalatyömaa on mukavaa vaihtelua muun rakentamisen välissä.

teita, Destian työmaapäällikkö Jari Tirri kertoo.

Tusina sukeltajia palkkalistoilla

Säännöstelypadon huoltosilta tehtiin junasillan lujuuslaskelmilla, sillä silalla seisoo useampikin järeä työkoone yhtä aikaa. Vanhat padon päällyskivet on numeroitu ja viety Destian varastokentälle odottamaan uuden asennusta. Perinteisen remonttityömaan mukaisesti purkutyöt paljastavat aina yllätyksiä.

– Joka päivä tulee jotain uutta. Suunnitelmat päivittyvät sen mukaan, Jari Tirri toteaa.

Hyvä esimerkki on patoseinämän injektointi, jonka arveltiin valmistuvan 3 viikossa. Valmistu vasta 7 viikon jälkeen. Isosta työmaasta huolimatta työvaiheet pilkkoutuvat pieniksi.

– Täällä pääsee harvoin laudoitamaan satoja neliötä kerrallaan. Hyvä kun muutaman kymmenen neliötä pääsee nykälämään, Sirppiniemi sanoo.

Padon mantteloinnissa tarvitaan myös tuhdisti rautaa. Esimerkiksi 12 neliön muottialalle saattaa tulla 60 rassia.

– Korkea sidontatiheys tarvitaan, koska se valetaan it-betonilla valuyhteiden kautta ja pumppuauto jakaa painaa kovalla paineella.

Patotyömaa on Sirppiniemen mieleen, sillä mestalla pääsee tekemään mitä erilaisimpia työvaiheita. On hitsaamista, laudoitusta ja raudoitusta sopivassa suhteessa. Välillä on päässyt tekemään metsurinkin hommia, kun läpimitaltaan 75-senttinen kuusi piti kaataa pois tieltä.

– Kaadoin kuusen kaivinkoneen avustuksella. Sillä työnnettiin puu lopulta nurin. Sahanterä ei yltänyt, vaikka kuinka kiersi kuusta.

Työmaan vahvuus on reilut 50 miestä. Töitä tehdään osittain 2 vuorossa.

– Meillä oli 23 ukkoa viime yönä töissä, Tirri laskelee.

Yövuoroa tehdään tarpeen mukaan. Esimerkiksi sukeltajat tekevät töitä öisin. Voimalaitosta halutaan ajaa päivällä mahdollisimman suurella teholla ja siihen vaikuttaa veden virtausnopeus, joka on 760 kuutiometriä sekunnissa. Yöllä voidaan vähentää turbiinien läpi juoksevan veden määrää, kun sähköä tarvitaan vähemmän. Sukeltajia työmaan kirjoilla on kaikkiaan 12.

Voimalatyömaa on keskellä kulttuurimaisemaa.

– Työskentelemme kaupungin keskustassa. Kaikki portit on oltava kiinni, muuten on turisteja paikkat täynnä. Olemme käyntikortteja joka ukko. Melkein jokainen työntekijä vaihtaa päivän mittaan muuttaman sanan turistien kanssa.

Palkankorotuksia odotellessa

Rakentajat ovat myös rytmittäneet kesälomansa kohteen mukaisesti. Sirppiniemelläkin viimeinen pätkä kesälomasta koittaa vasta helmikuulla.

– Karibialla on vielä muutamia näkemättömiä saaria ja vesikin on kirkkaampaa, Sirppiniemi tietää aikaisemmasta kokemuksesta.

Sirppiniemi on ensimmäistä kautta Rakennusliiton hallituksessa. Hallitustyöskentely ei ole tarjonnut suuria yllätyksiä, sillä Antti Sirppiniemi on ollut parin ammattiosaston puheenjohtajana sekä parhaillaan myös aluejärjestön puheenjohtaja.

– Olin aiemmin Joutsenon osaston puheenjohtaja. Kuntaliitoksen myötä yhdistyimme Lappeenrannan osastoon, jonka puheenjohtaja olen nykyään.

Tes-linjaukset ovat tulleet tutuiksi niin kirvesmies- kuin mittamies-työryhmissä. Tulevalta tes-kierrokselta Sirppiniemi odottaa palkankorotuksia.

– Nyt pitää tulla rahaa. Kaikki maksut ovat nousseet ja yhteiskunnan velvoitteet tuikkenevat. Ei voi olla niin, että kaikki revitään työntekijän selkänahasta. Firmojen tilinpäätösten julkistuksissa on nähty kohteita lukuja ja osinkoja on maksettu reilusti, Sirppiniemi erittelee. ■

Tällaisia pieniä ilmanvaihtoaukkoja hupussa on, mutta ei niistä paljon viileyttä virtaa, sanoo Petri Arrasvuori.

Viileän kesän laiha lohtu:

Julkisivuhupun alla on tavallista viileämpää

Esa Tuominen

Kaikki julkisivuremontoijat sen tietävät: hupun takana työskentely on kesäisin kuumaa hupia. Varsinkin jos aurinko suo säteitään suoraan hupun pinnalle. Pienet ilmanvaihtoaukot hupussa eivät juuri viilennä työskentelyilmaa.

Vaan entä jos kesä on kylmänkolea ja sateinen, kuten tämä kesä näyttää olevan? Onko huppu silloin jopa siunaukseksi?

Hitsatessa lensi hiki

Tampereen Armonkalliolla korjataan ahkerasti 1960-luvun rakennusten julkisivuja. IS-Yhtiöllä on menossa parikin julkisivutyömaata kahden puolen katua. Molemmat rakennukset ovat tiukasti huputettuja.

Icopalin vedeneristäjä **Petri Arrasvuori** on uusinnut remontoitavan rakennuksen parvekkeen kattoja. Vaikka talossa itsessään on peltikatot, ovat parvekkeiden katot huovasta.

– Tämä oli minulla kesän ensimmäinen huputettu kohde. Ja vaikka kesä on kieltämättä ollut kolea, hupun takana kyllä tarkeni.

Mittari näytti hupun sisällä yleensä 25 celsius-astetta, mutta

silloin kun aurinko soi säteitään, nousi mittarilukema 30 asteeseen. Ja kun Arrasvuori hitsasi, näki hän mittarilta luvun 35 astetta.

– Siellä on ahtaat oltavat. Huppu on parvekkeen päällä reilun metrin korkeudessa, joten ilmaa ei ole paljon eikä tuulenvire viilennä. Hiki tihkusi katon päällä kontatessa, mutta homma piti vaan hoitaa.

Kuumassa ja ahtaudessa hitsaaminen oli sen verran paloherkkää työtä, että Arrasvuorella oli koko ajan 12 kilon sammutin käden ulottuvilla. Kaikki meni kuitenkin hyvin, eivätkä peltikaton alla sijaitsevat puurakenteet syttyneet.

Tampereen Armonkallion saneeraus työmaa ei ole Arrasvuoren ensimmäinen meste hupun alla. Ratinan stadionin lähellä sijaitsevan Vuoltsun työmaalla oltiin myös katotöissä hupun alla.

– Mutta se oli kevättä ja silloin oli joskus hupun alla jopa vilu.

”Hyvin on tarjennut”

Armonkalliolla, kadun toisella puolella työskentelevää kirvesmiestä **James Palmeria** ei koleanpuoleinen kesä ole haitannut, ainakaan töissä.

Huppu suojaa sateelta, tuulelta ja lumelta, mutta kuumilla keleillä sen takana ovat tukalat oltavat.

– Kyllä hupun alla on tarjennut. Siinä mielessä tällainen kesä käy laatuun ihan hyvin. Hellekesällä hupun alla olisi pirun kuuma.

On tänäkin kesänä ollut muutama aurinkoinen ja lämmin päivä, vaikka hellelukemille ei Tampereelle hei-

näkuun loppuun mennessä ollutkaan päästy.

– Joo, lämpöisinä päivinä on juomapullo oltava mukana. Muuten rupeaa suuta kuivaamaan.

Palmer näkee hupun takana työskentelemisessä hyviäkin puolia:

Rakennusmies Jari Sillgrenin hiki on virrannut hupun alla viileänkin kesänä, mutta Valkeakoskella pari vuotta sitten se virtasi vielä enemmän, kun ulkona oli 30 astetta ja hupun alla 50.

James Palmerille on ainakin töissä sopinut hyvin koleaanpuoleinen kesä. Muuten hupun alla olisi ollut pirun kuuma.

– Sadesäällä pysyy kuivana eikä tuulikaan tuiverra. Ja kun talveen asti päästään, ei hupun takana tarvitse tehdä lumitöitä.

– Eli ehkä hupusta on näin työntekijän kannalta enemmän hyötyä kuin haittaa.

Palmerin työmaan naapurissa näkyy ikivanha perustamperelainen puutalo. Sen julkisivua on kesän aikana maalattu, mutta kohde on sen verran pieni, että sitä ei ole ruvettu huputtamaan.

– Mutta niinpä siellä on maalarille näköjään tullut rokulipäiviä, kun sadetta on ropsinut.

Vuokramiehet liiton jäseninä

James Palmer on saneeraustyömaalla vuokramiehenä. Hän pitää silti liittoon kuulumista itsestään selvytenä.

– Moni vuokramies, varsinkin nuorempi, suhtautuu liiton jäsenyyteen epäillen. Mutta kun työsuhteessa tulee ongelmia, se kyllä opet-

taa kavereille, että liittoon kuuluminen on sittenkin jokaisen oman edun mukaista.

Vuokramiehiä on myös rakennusmies **Jari Sillgren**. Hänkin on Rakennusliiton jäsen.

– Kesä ei ole ollut kummoinenkaan, mutta kyllä tuolla hupun alla on hiki virrannut. Ei sovi pitää kuin T-paitaa päällä, pitkähihainen olisi jo liian kuuma.

Sillgrenin töihin on kuulunut muun muassa parvekkeiden raudittamista. Hän on iloinen siitä, että töitä on riittänyt hyvin.

– Tänä kesänä on vielä pärjännyt, mutta toista oli Valkeakoskella erällä työmaalla pari vuotta sitten. Ulkona oli 30 astetta varjossa ja julkisivuhupun alla varmaan 50 astetta. Ei minulla tosin mittaria siellä ollut, mutta siltä se tuntui. Ei puutunut kuin saunavihta.

– Silloin 2–3 paitaa piti vaihtaa päivän mittaan. Että siihen nähden tällainen viileä kesä on ihan okei. ■

Helteellä on pidettävä kunnan tautot

SOITOKIERROS työsuojeluviranomaisille tuottaa tulokseksi, että julkisivuhupun aiheuttamasta kuumuudesta ei ole isommin valittu virallisille tahoille.

Työsuojeluhallinnon verkkosivuilla asiasta lausutaan näin: ”Kun tekee työtä poikkeuksellisen kuumassa tai kylmässä, työ kuormittaa enemmän, tapaturmavaara kasvaa ja oireilu ja terveydelliset haitat lisääntyvät. Työturvallisuutta koskevilla säädöksissä ei ole lämpöoloille sellaisia arvoja tai tasoja, joiden ylittyessä tai alittuessa työnantajalle olisi määrätty jotain velvoitteita haitan vähentämiseksi. Siksi työnantajan on tapauksittain arvioitava lämpöoloihin liittyvät riskit ja valittava niiden vähentämiseksi tarpeelliset toimet.”

Työsuojeluhallinto suosittelee seuraavia lämpötiloja työympäristölle: kevyt istumatyö 21–25 astetta, muu kevyt työ 19–23 astetta, keskiraskas työ 17–21 astetta ja raskas työ 12–17 astetta. Jos lähdeään siitä, että julkisivuremontissa tehtäisiin keskiraskasta työtä, ovat 30 asteen ja sitä kuumemmat lämpötilat hupun takana huomattavasti yli suositusten.

Viranomaisten mukaan yli 28 asteessa työskenneltäessä haitta terveydelle on mahdollinen. Jos työntekijä tekee töitä 29–33 asteen lämpötilassa, saisi yhtäjaksoinen työskentely kestää enintään 50 minuuttia tunnissa. Jos lämpötila ylittää 33 astetta, olisi yhden työrupeaman kesto rajoitettava 45 minuuttiin.

Työsuojelun verkkosivuilla todetaan lisäksi: ”Lämpöoloille ei ole säädetty raja-arvoja. Työnantajan on kuitenkin huolehdittava siitä, että työilman lämpötilasta, kosteudesta ja liikkeestä sekä lämpöä tai kylmää säteilevistä pinnoista aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai vaaraa työntekijän terveydelle ja turvallisuudelle. Lämpöolojen arvioiminen on työterveyshuollon työpaikkaselvityksen oleellinen osa, ja työnantajan varmistettava, että se on tehty riittävästi.”

RAKENNUSMITTAUKSEN OPINNOT 6.11.17 – 25.5.18

Opinnot soveltuvat kaikille rakennusalan työkokemusta omaaville.

KOULUTUKSEN HINTA:
495 €

LISÄTIETOJA:
Jan Nordström 040 504 3061
tai jan.nordstrom@kio.fi

ILMOITTAUTUMISET 16.10. MENNESSÄ:
www.kio.fi/koulutustarjonta/rakennusmittaus

KILJAVAN OPISTO

Kotorannantie 49, 05250 Kiljava (Nurmijärvi)
p 09 276251 www.kio.fi, kurssit@kio.fi

Elementtityöntekijä Kalle Vuolteenaho kertoo, että kun muottimiehet ovat tehneet muotit, pudotetaan raudat paikoilleen ja varustelu alkaa. – Joka kivi on erilainen työstä ja tilaajasta riippuen.

Lujia miehiä, lujia taloja

Lujabetonin Kärämäen elementtitehdas sijaitsee hyvällä paikalla nelostien varressa. Entinen huonekalutehdas sai uuden muodon vuonna 2014, ja nyt jo laajennetaan.

Eeva Vänskä

Lujabetonin tehtaalla valmistetaan betonielementtejä asuntorakentamiseen, ja markkina-alueena on koko Suomi. Käytännössä varastoon virtaa parvekelaattoja, väliseiniä, pieliseiniä ja hissi-kuiluja.

Tuotantoa aiotaan laajentaa huomattavasti. Se onnistuu linjaston uudelleensijoittelulla nykyisissä 16 000 neliön tiloissa muun muassa muuttamalla työjärjestystä ja lisäämällä siltanostureita. Laajennuksen kaavillaan olevan täysin valmis vuoden 2018 syksyllä.

Lähes kaikki tehtaan tilat saadaan tuotantokäyttöön ja samalla tuotanto tehostuu. Viimeistely- ja varastotilat ovat ainoat, joita kasvatetaan vastaamaan tulevaa tarvetta. Tällä hetkellä Kärämäen tehdas jakaa yhteisen betoniaseman Haapajärven laitoksen kanssa.

– Voisi sanoa, että olen sekatyömiehen. Esivalmistelen elementtejä, kerään tarvikkeita varastosta ja ilmoitan eteenpäin, mitä puuttuu. Aiemmin tein parikymmentä vuotta raudoittajan töitä, luottamusmies **Tapio Saarilampi** sanoo.

Saarilampi tekee tätä nykyä päätyökseen varastohommia. Saarilam-

men mukaan Lujabetoni on luotettava ja rehti työnantaja.

– Moni on täällä pitkään töissä, eläkkeelle asti.

Tekniikka apuna

Saarilampi näyttää monitorista aukeavaa näkymää, jossa käytännössä näkyy tehtaan reaaliaikainen tuotantotilanne.

– Meillä on ollut Hienokuorma-tuotannonohjauksjärjestelmä käytössä muutaman vuoden. Pääsääntöisesti se toimii ja helpottaa työn tekemistä. Joskus, harvinaisessa häiriötilanteessa, saattaa kaivata entisiä paperikuvia.

Näytöllä olevasta kuvasta voi klikata esiin tarkemmat tiedot kustakin kohdasta. Karkeasti ottaen näkymä jakaantuu muottiosaan, raudoittamiseen, valuun ja varusteluun. Avautuvasta ikkunasta selviää esimerkiksi, onko muotti, raudoite tai valu valmis.

– Siinä näkyy kerralla viikon työt, se ei siitä juuri muutu. Samat tiedot avautuvat jokaisella päätteellä ympäri tehdasta.

Paremmat puitteet

Työsuojeluvaltuutettu **Matti Eskola**

aloitti Lujabetonilla vuonna 2005, käväisi välillä lyhyesti muualla töissä ja jatkoi sitten vanhalla työnantajalla.

– Jaan aikani Haapajärven ja Kärämäen tehtaiden kesken. Täällä Kärämäellä arjessa on kiinni varatyösuojeluvaltuutettu **Risto Miettinen**.

Yhteensä molemmilla tehtailla on noin 100 työntekijää. Toivottavasti jatkossa vielä vähän enemmän, jalka laajennus valmistuu.

– Tuotanto on tällä hetkellä tappissaan, eli laajennus on odotettu.

Eskola toteaa, että samalla laajentuva tuotanto asettaa haasteita työn suunnittelulle.

– Toivomme, että tehtaalla panostetaan työjohtoresursseihin niin, että varmistetaan työn onnistuminen.

Saarilampi on samaa mieltä. Hän uskoo myös, että tilat ja sitä myötä työn tekemisen mahdollisuudet paranevat uudistuksen myötä.

Noin 70–80 prosenttia tehtaan kokonaisalasta on nyt niin sanottua matalaa puolta, ja loput korkeaa puolta, jossa syntyy seinäelementtejä.

Töitä pauskitaan kahdessa vuorossa aamuviiden ja puolen yön

välillä, sillä kun muotit on valettu täyteen, niiden pitää saada aikaa kuivua. Suurin osa porukasta on päivätöissä.

Kärämäen laajennussuunnitelmassa tuotannon linjasto käännetään nykyisestä fyysisesti toisin päin, niin että valmistus muottien teosta raudoituksen, valun ja jatkokäsittelyn kautta pesuun ja varastointiin saakka etenee loogisessa järjestyksessä. Samalla saadaan raudoituspuolelle riittävästi tilaa.

Leijuvat työkalut

Tapio Saarilampi kertoo, että raudoitusyöt ovat onneksi keventyneet siitä, kun hän aloitti hommat.

– Nykyään on nosturit, joilla verkkoja voidaan nostaa ja kevennetty leikkurit, mikä parantaa ergonomiaa. Edelleen sidotaan kuitenkin pääasiassa käsin surrikoukkuja käyttäen.

Saarilammillakin on koukku ja mitta taskussa. Ilman niitä ei tulle työmaalle, vaikka varsinaisia raudoitusohjelmia hän ei enää teekään.

Jokaisella työmiehellä on omanlaisensa surrikoukku. Sillä kiinnitetään sidontalanka niin, että ylä- ja alaverkko yhdistyvät ja muodostavat

Tuomas Saarilampi käyntelee surrikoukua sujuvasti. – Parasta tässä on työn itsenäisyys ja se, kun näkee oman työnsä tuloksen.

elementin sisäisen kolmiulotteisen vahvistusraudoitteen.

– Ovat ne yrittäneet osin korvata käsin sitomisen hitsaamisella, mutta hitsattuja raudoitehäkkeitä ei voi käyttää joka paikassa. Johtuneeko asennuksen hankaluudesta, Saarilampi pohtii.

Tapaan verkkojen kimpusta **Kari Nevasaaren** ja **Erkki Töllin**, jotka työskentelevät parina. Töllin käyttää keskittyneesti ja helpon näköisesti suhahtelevaa leikkuria, joka kiinnittyy kääntyvään puumiin.

– Tämä on kevennetty paineilmalla toimiva leikkuri. Kokeile vaikka itse, Töllin ehdottaa.

Ja ihan totta, suurehko työkalu pysyy kevyesti kädessä. Sen käyttö-säde on laaja ylös ja alas tai sivusuuntaan.

Surrit suihkivat

Yhytän työn tuiskeesta toisen nuoremman polven edustajan, **Tuomas Saarilammen**.

– Teen seinää: sidon hakaset kiinni surrikoukulla. Takana on 2 vuotta Lujabetonilla.

Kerro, millaista työ on?

– Parasta siinä on itsenäisyys ja se kun näkee työn lopputuloksen. Huono puoli on se, että työ on fyysisesti melko raskasta.

Saarilampi arvioi, että haastavin kohta seinän teossa on oviaukko, joka pitää mitata varmasti oikein.

– Virhemahdollisuus vaanii aina. Pitää olla tarkkana.

Millainen henkilö mielestäsi pärjää näissä hommissa?

– Tekevä kaveri, joka on halukas oppimaan, Saarilampi tiivistää.

Erilaiset kivet

Korkealla puolella, kirjaimellisesti, valmistuvat elementit, jotka saadaan kippiseinillä pystyasentoon. Elementtityöntekijä **Kalle Vuolteenaho** oli ennen armeijaa jo puolisen vuotta Lujabetonilla ja nyt seinäpuolella.

Työsuojeluvaltuutettu **Matti Eskola** jakaa työaikansa Kärämäen ja Haapajärven tehtaiden välille. – Saan tehdä monipuolista työtä itsenäisesti. Koen, että tässä vallitsee luottamus puolin ja toisin.

– Joka kivi on erilainen. Se riippuu tilaajasta, mitä tehdään.

Vuolteenahon mielestä haastavin homma on sähköasennusten tekeminen: asentaminen muottipintaan vie oman aikansa.

– Ei vain pidä luovuttaa. Se on hienoa, kun täällä on paljon kokeneita työkavereita, joilta voi aina tarvittaessa kysyä.

Hän on parhaillaan tekemässä ensimmäistä kertaa eristekiveä, jossa eriste sijoitetaan elementin sisä- ja ulkokuoren väliin.

Hallin reunassa on erillinen huone, jossa kaikaa kovaääninen musiikki. Pakko olla äänet kovalla, tai ei kuulisi työkoneilta mitään?

Arto Yliniemi tekee seinäpuolen puuosia, esimerkiksi ikkunakarnejia muotteihin. Hän on taustaltaan talonrakentaja. Perhettä on ollut Lujabetonilla neljässä polvessa.

– Olen matkan varrella ollut myös muun muassa raudoittamassa ja korjaamassa. Elementtien teon eri puolet ovat tulleet tutuksi.

Yliniemi sanoo, että ehkä haastavinta on tehdä mittatarkkoja tuotteita, niin että laidat ja aukot ovat justiin eikä melkein.

– Vuoden verran olen tätä tehnyt. Kun tekee yksin, voi huudattaa musiikkia kovalla. Ei ole muut sääntämässä, Yliniemi toteaa ja hymyilee päälle.

Työ on kunnia

Tapaan tehtaanojohtaja **Tuomo Eilolan** yläkerrassa. Hän kertoo, että Kärämäen tehtaalla laajennuksen seurauksena tuotantomäärä on mahdollista nostaa jopa 200 000 elementtinielometriin vuodessa.

– Etenemme muutoksessa vaiheittain, niin että ensimmäinen vaihe on valmis tämän vuoden loppuun mennessä ja jo syksyllä tuotantomäärä lähtee kasvuun.

Tälläkin hetkellä ovista viuhuu tavaraa yli 10 rekkaan päivittäin. Eilola kertoo, että laajennusmuutos-

Varatyösuojeluvaltuutettu ja mittamies **Risto Miettunen** kertoo, että hänen tehtävänsä on havaita kaikki mahdolliset virheet valmistetuissa elementeissä. – Viimeistelyssä ja muottipuolella pölyn poistoon tulee panostaa.

suunnitelma on tehty työntekijöitä kuullen.

– Yksi vahvuutemme on osaava henkilöstö. Lisäksi täällä arvostetaan työn tekemistä. Työtä pidetään kunnia-asiana, mikä näkyy käytännössä.

Eilola sanoo, että tehtaalla kannal-

Luottamusmies **Tapio Saarilampi** kertoo, että Kärämäen tehtaalla tuotantotilojen laajennuksen myötä tiedossa on tulevaisuudessa lisää työtä.

ta tärkeää on se, miten Suomen talous kehittyy ja jatkuuko rakentaminen vilkkaana.

– Nojaamme omassa toiminnassamme laatuun ja jatkuvaan toiminnan kehittämiseen yhdessä asiakkaiden kanssa. ■

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsiain** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma-pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

Kirkkonummen Juusjärven kalliolla hauki ja ihminen kohtaavat pronssikautisessa maalauksessa.

Ihmisjälkiä luonnossa

Metsissä, rannoilla ja tuntureilla on säilynyt todistuskappaleita ihmisen aktiivisuudesta. Peurakuopat, tervahaudat ja rakennusten kivijalat ovat jo sammalen peittämiä, mutta silti nähtävissä.

Antti Koli

Vanhat jäljet metsässä ovat huomaamattomia ja jopa vaati-mattomia, mutta sitäkin mielenkiintoisempia. Suomessa suositu puu säilyy Keski-Euroopassa käytettyä kiveä huonommin. Eikä täällä ole rakennettu ritarilinnoja, kirkkoja ja kivikartanoita 10 kilometrin välein.

Ihmisen jäänneet ovat kuin eläinten jäljet talvella, niitä katselemalla voi kuvitella vapaasti mitä jäljen jättäjä on tehnyt ja miten eloaan viettänyt. Tietoa voi hankkia lisää lukemalla, tai voi antaa pelkästään mielikuvituksensa lentää vapaasti.

Vanhempia ja tuoreempia sotia

Sota-aikoina rakennettiin isosti ja paljon, juoksuhautoja ja linnoituksia on eri ajoilta. Itärajalla ja Hankoniemellä on runsaasti, 75 vuotta sitten käydyin sodan jäänneitä. Saksaalaisten peltiromuja on säilynyt Lapissa, kuten Kilpisjärvellä. Lentokoneita, metallisia bunkkerin seiniä,

tyhjiä ammuslaukkuja, erilaisia kivikasoja. Vankileirien, partisaanien tukikohtien ja lukemattomien hautojen merkit ovat jo hajoamassa pois, niitä on merkattu runsaasti Metsähallituksen nettisivuille. Osa sodan jäljistä on muutettu museoiksi, niissä saa paremman tuntuman sota-aikaan, jos sitä kaipaa.

Ennen ensimmäistä maailmansotaa Venäjä linnoitti valtakuntansa rajoja idästä länteen. Etenkin rannikoilla, kuten Helsingissä Vallisaarella, linnoitustyöt olivat valtavia. Saaren tykkiasemien muurarin työnjälkeä on keuhuttu. Vallisaarella kasattiin kovasti maata valleiksi 200 vuotta sitten, nyt ne ovat harvinaisten perhosten asuinsijoja. Vallisaaren pääsee Kauppatorilta vesibussilla tai omalla veneellä.

Kiviset linnat, kuten Olavinlinna, ovat nekin sotimismielessä suunniteltu. Viikinkiajalta on vartiovuoria. Niiden nimi, kuten Roihuvuori, on yleensä viitannut tuleen. Korkeal-

Sipoon pellot näkyvät hyvin Kasavuoren laelta, kivikasa on rautakautinen hauta.

la kalliolla on tähyilty viikinkilaivoja ja varoitettu ketjussa naapureita. Sitten on menty metsään piiloon. Vartiopaikoilla voi olla merimerkkejä tai muinaishautoja eli kiviröykkiöitä.

Elinkeinojen jälkiä metsissä

Peuroja kulki aikoinaan metsissä niin etelässä kuin pohjoisessa. Niitä pyydettiin muun muassa pyyntikuopilla. Tunnetuilla peuran vaellusreiteillä oli runsaasti kuoppia pohjakeihäineen. Hiekkaiset kannakset olivat hyviä paikkoja, pehmeään maahan oli helppo kaivaa ja kannaksilla eläimet kulkivat kaarella alueella. Pyyntikuoppia voi olla kymmeniä lähekkäin, jonossa ja rivissä. Samat pyyntikuopat olivat käytössä satoja vuosia, peurojen kuten muidenkin eläinten liikkuminen on sangen vakioitua ja loogista.

Nykyisin madaltuneiden kuoppien syvyys on 10–30 senttiä. Usein kuopasta kaivettu aines on havaittavissa kohoumana. Puiset apuaidat ovat jo kadonneet. Kuoppia kaivettiin kivikaudelta rautakauteen ulottuvana ajanjaksona, eli noin 4000 eaa.–1000 jaa, eniten ennen ajanlaskun alkua ja erityisesti pohjoisessa. Kuoppien kanssa pyydystäminen on ollut monimuotoista, aidoissa on myös ollut ansoja ja peuroja on toisinaan ajettu aktiivisesti.

Tervahaudat ovat myös olleet kuoppia. Koko vaihtelee, mutta tyyppillinen on halkaisijaltaan noin kymmenmetrinen pyöreä hauta. Tervaa poltettiin kuopissa 1930-luvulle asti, omaan käyttöön myöhemminkin. Viime vuosisadan alusta puusta alettiin saada parempi hinta selluna tai sahatavarana.

Hiilimiilut ovat jossain määrin tervahaudan tapaisia. Niissä lehtipuusta, yleensä koivusta poltettiin pienellä lämmöllä hiiliä esimerkiksi rautaruukeille. Nämäkin ovat pyöreitä kuoppia, joissa reunat ovat korkeammalla. Reunoilta löytää usein vielä hiiliä.

Metsistä löytää paljon erilaisia kivikasoja. Suurin osa on pelloilta ja kaskilta raivattuja kiviä vailla suurempaa tarkoitusta. Vanha, huolellisesti sammaloitunut kivikasa metsän keskellä kertoo kuitenkin, että ihmiselämä on aikaisemmin ollut vilkkaampaa kyseisellä maa-alueella. Osa kivistä on rajapyykkejä. Jonkin verran metsissä kulkee valtion tekemiä kivettyjä teitä, usein sotilaalliseen rakentamiseen liittyen.

Puihin on kaiverrettu nimikirjaimia tai muita merkintöjä, kuten opasteita kulkijoille. Ne säilyvät samalla korkeudelle niin kauan, kunnes puu kuolee.

Kivikautisten ja muiden ikivanhojen asuinpaikkojen jäljet ovat lähes olemattomat. Parhaat muistot lienevät kalliomaalaukset. Vanhoista taloista, vaikka torpista on usein jäljillä vain kivijalka, ja sekin on usein kasvien piilottama. Paikannimistä löytää myös historiaa, kuten nuo Roihu- ja Vartiovuoret. Myllyojan merkitys on helppo arvata ja Likolammet puolestaan kertovat pellavan liottamisesta. ■

Hiilimiilu erottuu metsässä selvästi Evolla.

Tässä on jo teollisuutta, Savijärven tervatehdas Lammilla. Se toimi noin vuosina 1864–1900.

Saksalaiset piilottelivat Kilpisjärvellä, Mallatuntureilla ennen pakenemistaan Norjaan. Alueella on paljon erilaista peltiromua.

1950-luvun rappaukset ovat kestäneet hyvin puoli vuosisataa. Tänä julkisivuremonteissa käytetään rappauslaasteja, joilla on CE-merkintä. Hyvinkääläisen, rakentamisen kuivat tuotteita valmistavan Fescon Oy:n tuotepäällikkö Keijo Neffling arvioi, että kotimaiset rakennusalan vaatimukset ovat tiukempia kuin EU-määräykset. Näin on esimerkiksi rappauslaastin säänkestävyyden kohdalla.

Ovatko rakennustuotteet CE-standardien mukaisia?

Laaja valvontahanke käynnistyi, kun virheilmoitusten niukkuus sai Turvallisuus- ja kemikaaliviraston epäilemään rakennustuotteiden laatua.

Riitta Malve

Lasiseinä romahti äskettäin itsekseen ja särkyi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) vilkkaassa aulassa Itä-Pasilassa. Tapaus sattui työpäivän aikana, mutta onneksi kukaan ei loukkaantunut. Alustavien selvitysten mukaan syy saattaa liittyä tuotevirheeseen.

– On yhteensattumaa, että lasiseinät oli jo tuolloin valittu ensimmäisiksi testattaviksi Tukesin rakennustuotteiden valvontahankkeessa. Niiden rikkoutumisista on tullut paljon ilmoituksia, viraston rakennustuoteyksikön ryhmäpäällikkö **Kurt Kokko** kertoo.

Ympäristöministeriön rahoittamassa hankkeessa testataan tämän vuoden aikana toista sataa CE-merkittyä rakennustuotetta. Ne edustavat 16 tuoteryhmää kaikilta rakentamisen osa-alueilta.

Rakennustuote on tuote tai tuotejärjestelmä, jota käytetään pysyvänä osana rakennuskohteessa. Niitä ovat

muun muassa ontelolaatta, lämmön-eriste ja asfaltin kiviaines.

Tuoteviat ovat turvallisuusriski

Niukka ilmoittelu rakennustuotteiden virheistä on yksi kimmoke laajaan testaukseen.

– Huolestuimme, kun sähkötuotteista Tukes saa vuosittain yli 100 vihjettä ja rakennustuotteista vain muutamia. Päätelimme, että joko rakennustuotteet ovat hyvälaatuisia tai vioista ei jostain syystä kerrota, Kokko sanoo.

Esimerkiksi betonin vakavista ongelmista Tukesiin ei tullut yhtään vihjettä viime syksynä, vaikka niitä huomattiin useassa kohteessa.

– Urakoitsijat saattavat pelätä, että tutkinta kohdistuu heihin. Näin ei tapahdu, vaan valvomme valmistajia, maahantuojia ja jakelijoita. Tarkoitus on saada valmistaja parantamaan tuotettaan.

Yksi ilmoitus ei välttämättä ai-

heuta yhteydenottoa valmistajaan. Mutta jos kyse on turvallisuusriskistä, toimitaan Kokon mukaan heti.

Testausten tulokset julkaistaan sitä mukaa, kun ne valmistuvat. Tulokset auttavat jatkossa valvonnan suuntaamisessa riskituotteisiin.

CE kertoo kaikki käyttötarkoitukset

– Valvontahankkeeseen ryhdyttiin myös rakennustuotteiden CE-merkintöjen käyttöönoton takia. Halusimme nähdä, miten maa makaa rakennustuotteiden kohdalla, eli miten tuotteet vastaavat standardeja, Kokko sanoo.

CE-merkintä osoittaa, että tuote on testattu harmonisoidun tuotestandardin mukaisella testimenetelmällä ja tuote on ilmoitetun suoritustason mukainen. Myös aiottu käyttötarkoitukset tulee ilmoittaa.

Standardin mukainen CE-merkintä puuttuu 20 prosentilta rakennustuotteista, koska EU-komissio ei ole ehtinyt hyväksyä niitä. Tuotteet on kuitenkin hyväksytty tuotehyväksyntälain mukaan. Tukes ulottaa valvonnan tähänkin ryhmään.

Tuotteilta edellytetään myös suoritustasoilmoitusta. Se tarkoittaa esimerkiksi lämmönjohtavuuden

Kupariset putkiliittimet on tyyppihyväksytty. Valvontahankkeessa analysoidaan muun muassa niiden kemiallinen koostumus ja tiiveys.

mittaustuloksen ilmoittamista. CE-merkintään riittää yhden ominaisuuden ilmoittaminen, mikä on Tukesin arvion mukaan liian vähän monissa tapauksissa.

Kokko näkee CE-merkinnän kuitenkin parantavan suunnittelua ja rakentamista.

– Nykyisen kaltaisella CE-hyväksynnällä ja suoritusosoitukseksi olisi todennäköisesti vältetty hiljattain sattunut parvekkeen betonisen kaidelevyn irtoaminen eräissä vanhemmassa kerrostalossa. Levyn kiinnitysjärjestelmä oli tarkoitettu vain lasille. Siksi se oli ruostunut väärässä käytössä.

Mitä eroa on kalliilla ja halvalla?

Valvontaoperaatioissa on alkuvuonna ryhdytty selvittämään lasiseinien lisäksi muun muassa vesikalusteiden ja palonsuojamaalien laatua.

– Ihmettelimme, mistä vesihanojen suuri hintaero johtuu. Kun kalleimmat maksavat noin 100 euroa ja halvimmat 10 euroa, laatu todennäköisesti vaihtelee. Haluaisimme verrata valmistusmateriaalien liukenevista juomaveteen, Kokko sanoo.

Ympäristöministeriö on pyytänyt Tukesia selvittämään palonsuojamaaleja ja kuinka niiden palonkestävyysmerkintöjä voitaisiin testata luotettavasti. Kun puurakentamista halutaan lisätä, yksi suurimmista kysymyksistä koskee juuri paloturvallisuutta.

– Yleensä hankimme testattavat tuotteet Tukesin virkamiehinä joko suoraan kaupan hyllystä tai tilaamalla. Joissain tapauksissa joudumme kuitenkin tilaamaan yksityishenkilöinä, koska kokemuksemme mu-

kaan saattaa käydä niin, että liikkeestä tai maahantuojalta ei tuotetta löydykään, jos Tukesin nimi tulee esiin.

Luotettavuuden varmistamiseksi laitos ei kerro etukäteen, mitä tuoteryhmiä hankkeessa tutkitaan seuraavaksi.

Kokko vakuuttaa, että tuoteryhmien testaaminen ei pysähdy tähän. Rakennustuoteyksikkö aikoo ottaa vuosittain muutamia ryhmiä tarkasteluunsa.

Estetään vahingon kiertäminen

Kokko kannustaa rakennusalaan osallistumaan rakennustuotteiden valvontaan.

– Kun jokin tuote osoittautuu virheelliseksi työmaalla tai myöhemmin rakennuksen valmistuttua, urakoitsija ei todennäköisesti enää käytä sitä. Kun siitä ilmoittaa myös meille, estää vahingon kiertämisen toisten rakennushankkeisiin. Samalla tulee torjuneeksi epäpätevää kilpailua huonoilla ja halvemmilla tuotteilla.

– Rakennusteollisuus on ollut toistaiseksi aika hiljaa tuotevirheistä. Toivon, että he tulisivat esille niiden yhteydessä. Nyt valvonta ja viestintä ovat viranomaisten harteilla.

Mutta ennen muuta Tukes odottaa valmistajien ja maahantuojien kehittävän oma-valvontamenetelmiään, ettei huonoja tuotteita päätyisi markkinoille. ■

– Lasiseinän särkyminen on edelleen arvoitus, kolhusta se ei kuitenkaan johdu. Valmistusvirhe tai väärä asennus eivät ole poissuljettuja, kertoo ryhmäpäällikkö Kurt Kokko korjatun lasiseinän edessä Tukesin aulassa.

Tukes selvittää myös betonin laatuongelmia

Viime syksynä kerrottiin useista tapauksista, joissa rakennustyömaalla käytettävässä betonissa on todettu merkittäviä laatuongelmia. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto selvittää asiaa itsenäisesti ja yhdessä alan toimijoiden, kuten rakennuttajien ja rakennusvalvonnan kanssa. Tukes kartoittaa muun muassa betoninvalmistuksen toimintaketjua, jotta saadaan selville betonin lujuusongelmiin johtaneet syyt.

Linkki Tukesin sähköiseen lomakkeeseen, jolla voi ilmoittaa vaarallisesta, turvallisuudeltaan puutteellisesta sekä vaatimustenvastaisesta tuotteesta:

- <https://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Vaarallinen-tavara---palvelu/Ilmoitus-vaarallisestapuutteellisesta-tuotteesta/>
- Rakennustuotteiden standardeista löytyy tietoa seuraavassa linkissä: <http://www.rakennustuoteinfo.fi/tuotekelpoisuus/>
- Valmistajat ilmoittavat tuotekohtaiset CE-merkintään ja suorituskykyilmoitukseen liittyvät tiedot omilla verkkosivuillaan.

Tarkat ja terävät viivat uusimmalla lasersäde-tekniikalla

Spectra Precision® LT58 moniviivalaser – Erittäin kirkkaat tehosäteet

- Punaisten linjaussäteiden lisäksi vihreä tasosäde. 360°, säteet havaittavissa sisätiloissa jopa 35 m etäisyydeltä
- Tarkka automaattitasaus, 1 mm @ 5 m
- Pudotuksenkestävä 1 m korkeudelta
- Ladattava akku: käyttöaika 10 – 25 tuntia
- Seinäteline vakiovarusteena

Laitteet, huolto, tuki, koulutus
Kaikki yhdestä paikasta

GEOTRIM

Puh. 0207 510 600
www.geotrim.fi

Keksijän puutarhassa

Lvi-tekniikko Raimo Flink kehitti eläkepäivillään halvan jätevedenpuhdistamon ja keinokangaskuitua hyödyntävän Niksibetonin.

Johanna Hellsten

Raimo Flinkin mökki Lempäälässä nököttää keskellä sellaista puutarhaa, että on vaikea uskoa olevansa keskellä suomalaista maaseutua. Silmiin osuu ensimmäisenä valtava palmupuu ja erilaisia kaktuksia. Ne eivät tosin ole oikeita, vaan Flink on valanut ne Niksibetonista, jonka hän on kehittänyt itse.

– Olen tehnyt viime vuosina betonitaidetta. Joskus nuorena maalaasin öljyväreillä, mutta tekninen koulutus tappaa taiteellisuuden. En pystyisi maalaamaan mitään sellaisia töitä, joita silloin tein, lvi-tekniikkosi 1960-luvulla valmistunut Flink kertoo.

Ratkaisu ”paskalakiin”

Flink teki työuransa Helsingin Hankkijalla, VR:llä, Sähkölaitoksen kaukolämpötoimistossa, opettajana Kouvolassa ja nykyisin Teliana tunnetulla Telellä. Kun hän jäi työttömäksi 1990-luvulla, alkoi hän hyödyntää teknistä osaamistaan ja innovointikykyään kehittämällä erilaisia puutarhakeksintöjä, mutta niistä ei oikein saanut aikaiseksi bisnestä. Käsitteitä oli liian paljon.

– Sitten tuli uusi jätevesiasetus ja luin lehdistä, kuinka pientaloasukkaille myytiin kalliita jätevedenpuhdistamoja, jotka eivät edes toimineet kunnolla. Se jäi vaivaamaan minua ja aloin miettiä, miten ongelman voisi ratkaista, Flink kertoo.

Flinkin pientalojen jätevesipuhdistamossa on se erikoisuus, ettei se vaadi lainkaan sähköä. Siinä ei ole pumppuja taikka tuulettimia,

jotka voisivat vikaantua. Keksintö ei myöskään vaadi maapuhdistamokenttää. Järjestelmän toiminta perustuu painovoimaan ja hapen toimintaan maan alle upotettavassa säiliössä yhdessä bakteerien kanssa.

– Yksi tärkeimmistä asioista oli miettiä, millä säiliössä saadaan pidettyä riittävä happimäärä. Testasin muun muassa lekasoraa, mutta se ei toiminut. Seuraavaksi testasin keinokuituvaatteista tehtävää silppua, joka lekasoraan sekoitettua vihdoin toimi hyvin. Lisäksi olennaisista oli miettiä, millä jätevesi, joka tulee järjestelmään ryöppynä, saataisiin leviämään tasaisesti säiliöön. Siihen keksimääni jakajaan minulla on edelleen patenti.

Flink kertoo, että hänellä meni keksintöä tehdessään moni asia nappiin.

– Ensinnäkin keksijäyhdistyksessä, johon kuulun, oli mukana jätevesiratkaisuja valmistavan Wavin Labko Oy:n insinööri. Toiseksi, yhdistykseen kuului biokemian professori, joka pystyi selittämään minulle, miksi keksintöni toimii. Sen takia pystyin kehittämään sitä eteenpäin. Kolmas lottovoitto oli se, että Wavin Labkon johtaja uskoi keksintööni ja uskalsi ottaa sen tuotantoon, Flink sanoo.

Kahden vuoden perusteellisten testausten ja CE-merkinnän saamisen jälkeen Wavin Labko otti tuotteen myyntiin ja Flink saa siitä nykyään lisenssimaksua vuosittain. Eläkerahojen uhraamisesta kehitteilyyn tuli siis vihdoinkin jotain iloa ja hyötyä.

Raimo Flink poseeraa viimeisimmän työnsä, syöpämuistomerkin äärellä. Se on omistettu Tampereen Perkiönkadulla asuneiden, syöpään kuolleiden naapurien muistolle. Perkiönkadulle rakennettiin kaatopaikan päälle rivitaloyhtiö vuonna 1981. Rivitalot purettiin ympäristömyrkyjen vuoksi vuonna 2016. Flink sairastui myös itse syöpään vuonna 2006 ja nyt uudelleen, vuonna 2017.

Raimo Flinkin puutarha on melkoisen eksoottinen ilmestys.

Betonijoutsen kelluu, koska sen sisällä on styroksumuutti.

Mammutti ärjyy, kun painaa kaukosäätimen nappia.

▲ Juuri valmistunut, Niksibetonista tehty reikäistutuspenger.

▼ Tämä kaktus ei palellu edes Suomen ilmastossa.

◀ Betonisen mansikkapenkin punainen väri hämää räkättirastaita.

Keksintö vie toiseen keksintöön

– Keksijällä tulee ideoita, kun tekee toista keksintöä. Jokin ajatus välähtää päähän toisen työn aikana ja jää vaivaamaan. Sitten herää kello viideltä aamulla, kun ratkaisu on syntynyt yön aikana, Flink kertoo.

Flinkin mukaan tämän ajatusprosessin tyypillisuus keksijöille on käynyt hänelle hyvin selväksi, kun hän on keskustellut muiden keksijöiden kanssa.

Kun Flink testasi jätevesipuhdistamossaan keinokuituvaatteista tehty silppua, hän tiesi, että normaalisti vaatteet päätyvät poltettavaksi. Vaatteille oli siis keksittävä uusiokäyttöä.

– Säkkillinen tätä kangassilppua oli jäänyt lojumaan nurkkiin. Kokeilin siinä vaiheessa erilaisten kuitubetonien toimintaa, eivätkä ne ammattikoululla teettämieni testausten perusteella olleet erityisen lujia valmistajien reseptin mukaan (2–3 prosenttia kuitua) sekoitettuna, Flink sanoo.

Hän teki kokeen, jossa hän sekoitti 30 prosenttia keinokangaskuitua betonin joukkoon ja kas, syntyi lujudeltaan kova, mutta myös taipuisa betoni, jonka hintakaan ei päättä huimannut. Samalla sekoitussuhteella myös muista kuitubetoneista sai lujaa, mutta silloin niiden hinta pompahti hurjasti ylöspäin.

– Omat kokeeni alkoivat 9 vuotta sitten. Valoin mökkini pihassa sijaitsevan lammen reunapolun saven päälle 5 senttimetriä paksun laatan.

Jätin lampeen talveksi veden ja jäin odottelemaan, mitä tapahtuisi. Ei tapahtunut yhtään mitään. Niksibetoni taipuu, mutta ei murru, Flink kuvaa.

Flinkillä on pihassaan myös pieni, niksibetonista valmistettu saavi, joka on seisonut ympäri vuoden vedellä täytettynä jo 8 vuotta. Yksikään pystyseinistä ei ole halkeillut jäätyksen seurauksena. Hän on valmistanut pihalleen myös polkuja, sillan, muurin, reikäistutuksen, mansikkapenkin ja monia erilaisia patsaita.

– Niksibetonin kanssa on huomioitava, että kangaskuitu sitoo nestettä, joka vaikuttaa betonin kuivumiseen hidastavasti. Siinä on sekä hyviä, että huonoja puolia. Ei tätä ainakaan tarvitse kesähelteillä kastella, hän sanoo.

Tuhansia raparperinlehtiä

Niksibetoni ei ole vielä ollut mikään valtava myyntihitti. Flink on kuitenkin järjestänyt erilaisia lyhyitä käyttökoulutuksia ympäri Suomea.

– Jostain syystä niihin osallistuu pelkästään naisia, jotka haluavat tehdä erilaisia kippoja ja maljoja. Ja sitten raparperilaattoja. Niitä on tehty varmaan tuhansia. Eikö ihmisillä ole mitään mielikuvitusta? Saan melkein päivittäin sähköpostia siitä, että joku on taas tehnyt raparperilaatan!

Flinkiä myös ärsyttää, kun ihmiset tekevät erilaisia kippojaan valmiisiin muotteihin.

– Niitä silikonimuotteja tilataan jopa Kiinasta asti. Minä kutsun sellaisia ihmisiä askartelijoiksi. Vasta kun tekee muotin itse, on taiteilija. ■

Hyödynnä kokemus

Muuntokoulutus työntekijästä työnjohtajaksi TT-REAT
Kehitä ja laajenna ammattitaitoasi hyödyntäen aiempi osaamisesi ja kokemuksesi kouluttautumalla työnjohtajaksi. Työelämälähtöisen opiskelun aikana suoritetaan Rakennustuotannon erikoisammattitutkinto REAT. Koulutus soveltuu henkilöille, joilla on noin 10-15 vuoden työkokemus sekä halua kehittää osaamistaan ja hyödyntää omaa rakennusalan kokemusta opinnoissa. Muuntokoulutus on aiemmin ollut nimeltään TT-RAT. Koulutus alkaa 3.10. Vantaalla.

Lisätiedot www.rateko.fi tai Kirsi-Marja Annus, puh. 050 3255 868, kirsi-marja.annus@rateko.fi

Henkilösertifiointiin valmentava koulutus

Asbesti- ja haitta-aineasiantuntija, alkaa 22.8.
Rakenteiden kosteuden mittaaaja, alkaa 6.9.
Rakennusten lämpökuvaaja, alkaa 12.9.
Rakennusten tiiviyyden mittaaaja, alkaa 12.9.
Märkätilatöiden valvoja, alkaa 13.9.

Teemakoulutus

Rakennustyömaan kosteudenhallintakäytännöt 29.8.
Kosteusmittaustulosten tulkinta 13.9.
Rakennuksen sisäilmaongelmien ja kosteusvaurioiden korjaaminen 19.9
Onnistu pölynhallinnassa 10.10.

Katso lisätiedot www.rateko.fi
tai soita 09 12 991

Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO www.rateko.fi

KIITOS, POIKAMME JA TYTTÄREMME, KAIKESTA RAKENNUSAVUSTA TÄNÄ KESÄNÄ TÄÄLLÄ KOTISEUDULLA!

AINA ME TEHOAAN MITÄ MUUT HOITAJAT MÄÄRÄÄ!

köyhä

AINA NE MINUA KÄSKEE JA AJA MINÄ TOTTELEN.

MAMMA liki Lontoota

KOHUA AIHEUTANUT JARI

AUTIN-KO SATTUV SILMIIN!

PIR-KAN-MAAL-LA

PUU-ROU-TUA

Leon

PE-TO-JEN MÄÄ-RIÄ

UURTO

---RITI RAL-LAA...

KO. SUUM-TAAN

NO-KIAA

PÄÄ-KAUPUNKI

PUHU-MATTA-KAAN

taivaalla

SILMÄ SIL-MÄSTÄ

KUU-LES...

-PAINO-NEN

UUSIKSI

JUOMA-PAIK-KOJA

TOLLO!

SAARI

SEN-TÄÄN

ANTYI USEIN

KAALI-
Almila

MERI SUKLA-LEVY

EI TUO

KEIT-TOJA

PLA-NEETTA-ASKEL

SUSI

KALLIALAN KAIMOJA

VAALEA ---TÄKILÄ TAPAH-TUI?

SÄRKY-MÄT-TÖMIÄ

VAL-TONEN

POH-JOLA

VA-RASTO

ALKU-PERÄI-NEN

VALTONEN

TUONI

LEEVE

SALPA

TALON VIEREEN TULEE PYÖRÄ-VAJA..

STRAT-FOR-DIN HAL-KI

PLA-NEET-TA

JÄÄSVE-LÄWEN BLOM

HELLÉN LUT-TINEN

Lymi

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

9	1	7			
			3	2	1
4	7	8			
6		7			1
4	2			5	9
1		2			3
		5		1	3
1	5	3			
			6	4	9

		3		2	
7	6			5	
6		8			3
	6				7
2	1	3		5	
5			3		
4		2			6
	5		1	8	
		9		1	

			9	8	
4	6				2
			3		
7	2		4	1	
8	5		6	9	
		7			
7			8	6	
1	3				

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

14		25		15	23	21	11	2	23		19	24	1	17	25	25	23						
23	2	17	4	18	4		12		13	17	17	22		5		11							
5		23		14	24	11	21	21	24		17	2	23	23	9	23	25						
1	11	4	4	24	5		23		4	10	5	18		1		3							
23		25		15	23	12	17	2	24		11	5	13	17	14	24	15						
23	16	11	12	23		18		17		12		17		23		8							
13	23	23	2	2	17	15		3	24	14	24	5	25	24		14	23	18	5	25	18	2	8
22		24		15	23	14	24	5	23		23	23	25	25	23		18	4	17	2	24	25	
21	18	23	25	25	17		24		3	7	5	7	25		24	9	11	25		2		15	
17		18		23	15	25	11	24		24		25	24	20	11	25		9	24	23	4		
21	23	13	14	24	25		15		25	23	15	2	18		24	25	18	18	4	24		13	
22		15		25	23	18	22	18		9		2	23	15	24		5		4	17	18	25	
6	24	5	23	25	24		2		5	24	24	12	23		14		17	23	5	18		2	
11		17		5	24	12	12	24	25		23			25	17	19	11		24	4	22	8	25
5	23	6	6	23			11		25	24	2	23	14	17	25		2		23		23		24
25		14		4	24	5	15	14	11	25	11	15		15		9	11	17	15	24	24	5	23
23		11		8			5		10	2	23	4	10		25	24	5	16	24	4			
22	18	12	18	4	25	23	24	25		14		13	17	23	25	17		15					
24		20		10			11		7	13	14	23	10		2		12	17	21	17			
22	23	24	25		24	12	23	4		17		4	24	24	2	23		23					

Tiilitalo joka sulii pois

Jos jotain hyvää pitää tämän kesän viileistä keleistä sanoa, niin eipähän sulanut jäätelö näppeihin helteen tähden. Mutta oletko tiennyt, että myös rakennus voi sulaa? Myös tiilitalo, ei pelkästään lumilinna tai iglu.

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämistä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

▲ Six pins half a dozen needles.
Kuva: Alex Chinneck

◀ From the Knees of my Nose to the Belly of my Toes. Kuva: Stephen O'Flaherty

▼ A pound of flesh for 50 p.
Kuva: Alex Chinneck

◀◀ A pound of flesh for 50 p.
Kuva: Chris Tubbs

Olipa kerran perinteisen näköinen tiilitalo Lontoossa, Southwarkin kaupunginosassa. Punatiiltä, musta liuskekivikatto, vihreä, perin brittiläisen näköinen puuovi ja ikkunat vanhaa, käsintehtyä lasia.

Siinä se seiso, tukevasti tontillaan, kunnes alkoi tapahtua kummaa. Talo alkoi vähitellen näyttää sulamisen merkkejä. Ohikulkijat näkivät, kuinka se sulii lisää päivä toisensa jälkeen, kunnes siitä ei ollut enää jäljellä kuin kasa tiiliä, ja siinä sulaneen lätäkön päällä lojuivat kattomateriaalit.

Sammaleinen liuskekivikatto – not

Illusiotalostahan siinä oli kyse. Brittiläinen kuvanveistäjä **Alex Chinneck** valmisteli sulavaa taloaan vuoden päivät ja teki siihen materiaalikokeiluja monen alan ammattilaisten kanssa. Aidon näköiset, ja sopivalla tavalla sulavat tiilet vaativat paljon päänvaivaa. Kokeilujen jälkeen taloa varten valettiin käsin 7 500 tiiltä kynttilävahasta, johon oli tiilimäisen pinnan saavuttamiseksi sekoitettu terrakottahiiekkaa.

Mikä hauskinda, sulava kynttilätalo pystytettiin paikalle, jossa oli ennen muinoin sijainnut kynttilätehdas. Teos oli osa vuosittain järjestettävää Merge-taidefestivaalia ja se hupeni hiljalleen kuukauden aikana.

Chinneck kertoo sulattaneensa taloa aamuisin kaasupolttimella. Ikkunat ja ovi olivat myös vaha- ja sulivat siinä mukana, mutta entä katto, joka säilyi ehjänä? Chinneck kuvailee, kuinka katon piti olla mahdollisimman kevyt, ja se valmistettiin

vahtomuovista, joka oli käsitelty liuskekivikaton näköiseksi. Siinä oli jopa sammaleistuneen oloista pintaa aidon vaikutelman aikaansaamiseksi.

Hus pois pönötys

Chinneck on työstänyt Lontooseen useita taidarakennuksia, tai pikemminkin illusioita rakennuksista: joukossa on esimerkiksi alaspäin liukuva talo ja kerrostalo, joka näyttää sijaitsevan ylösalaisin. Teokset on usein tehty purettaviin rakennuksiin eli aikansa elettyään ne ovat hävinneet katu-kuvasta.

Viime aikoina Chinneck on paneutunut yhä enemmän arkkitehtuuriin ja uusimmissa töissään on myös pysyviä rakennuksia. Vastikään Lontooseen valmistunut, 14 kuukauden työn tulos, revenneen näköinen tiiliseinä, on pysyvää taidetta. Parhailaan Chinneck kertoo työstävänsä pysyvää teosta Mumbaihin.

Moni pyrkii lokeroimaan Chinneckin teokset käsiteltäviksi ja haluaisi syöttää niistä korkealentoisia tulkintoja taiteilijan suuhun. Chinneck itse ei halua selittää töitään ja hän välttää tulkintojen tuputtamista myös nimeämällä työnsä teoksista irrallisiksi. Esimerkiksi haljennut tiiliseinä on nimeltään Six pins and half a dozen needles ja sulava talo A pound of flesh for 50p. Alex Chinneck haluaa tehdä taidetta, joka koskettaa jokaista ja avautuu selittelemättä. Hänelle on tärkeää huumori, yllätyksellisyys ja katsojan ilahduttaminen. ■

Ilahduttavaa elokuuta toivottaen, *Irma*

Elokuun vesivisa

Tuntuuko, että on ollut kaikkien aikojen sateisin kesä? Äläpä lioittele, on sadetta ennenkin nähty. Esimerkiksi Helsingissä satoi nyt heinäkuussa 23 millimetriä, mikä ei ole paljonkaan keskimääräiseen 76 millimetriin nähden. Utsjoen heinäkuussa sen sijaan ropisi 161 millimetriä, mikä on paljon verrattuna sikäläiseen keskivertoon, 72 millimetriä.

Mikä on Suomen suurin vuorokausisademäärä?

- a) 118 mm, Kuopio, 1973
- b) 151 mm, Oravainen, 2004
- c) 198 mm, Espoo, 1944

o!këa vastaus: c

Mikä on maailman suurin vuorokausisademäärä?

- a) 1 870 mm, Cilaos, Réunion
- b) 1 953 mm, Cherrapunji, Intia
- c) 838 mm, Henderson Lake, Kanada

o!këa vastaus: a

Rakentajamotoristit lähdössä ajamaan letkassa kohti Puutossalmen lossia.

Kromipornoa Kuopiossa

Rakentajamotoristit ajoivat pyörät kiiltäen keskellä kauneinta Savoaa.

Johanna Hellsten

Kuopion Kylpylähotelli Rauha-
lahden pihalla kuului komea
päpäriä, kun Rakennusliiton
moottoripyöräilyn ystävät, Rakentajamotoristit, valloittivat kylpylän heinäkuun viimeisenä viikonloppuna. Toisin kuin viime vuonna Tampereella, jonne saatiin ajaa lähes rännätasateessa, suosi sääkin tällä kertaa ja aurinko näyttäytyi useita kertoja.

Rakentajamotoristien miitti järjestettiin ensimmäistä kertaa jo vuoden 1992 liiton kesäpäivien yhteydessä Lappeenrannassa. Edellisinä vuosina porukka on päristellyt muun muassa Tampereella, Härmässä ja Savonlinnassa. Tänä vuonna paikalle saapui yhteensä noin 80 rakenta-

jaa, osa yksin, osa puolison kanssa.

Rakentajamotoristiporukasta löytyy ystäviä monelle eri pyörämerkille. Pihalla oli parkkeerattuna Hondia, Harley Davidsoneja, Triumpheja, Indianeja, Kawasakeja, BMW:itä, Yamahoja, Suzukeja ja Aprilioita. Kaikkei näkyi, kyykkypyöristä matkapyöriin.

Tapahtuman perinneosuus oli perjantaina motoristikisa, jossa kilpailtiin männän- ja tikkanheitossa. Kisan voitti **Mikko Salonen**, jolla männänheitto sujui hyvin, mutta tikkanheitto hiukan hiekommin. Mikon parina kisasi mysteerimies, jonka nimi on jäänyt hämärän peittoon.

Lauantaina koottiin letka, joka

ajoi ennalta määritellyä reittiä Puutossalmen lossille kahveille. Menopaluu kohteeseen kesti noin tunnin verran. Osa porukasta jatkoi lossilla yli ja kiertämään Kallavettä.

Illaksi väki kokoontui kuuluisalle Jätkänkämpälle, jossa sijaitsee myös Suomen suurin savusauna. Syötäväksi tarjottiin muun muassa 6 tuntia kuopassa hautunutta rosvo-paistia.

”Samanhenkistä porukkaa on kiva tavata”

Helsinkiläinen **Mika** ja vantaalainen **Juha** istuivat Jätkänkämpän pitkissä pöydissä ja suostuivat haasteltaviksi. Miehet kehuivat, että sa-

manhenkistä porukkaa on aina mukava tavata. Ja aina tutustuu myös uusiin ihmisiin yhteisen harrastuksen parissa. Tosin työasioistakin puhutaan, väistämättä.

– Minulla on 7. kerta, kun olen mukana Rakentajamotoristien tapahtumassa. Ajan Indianilla, Mika kertoi.

Juhalla oli kokemusta muutamasta aiemmasta miitistä. Hän ajaa Victory Hammer S:ää.

– Mikäpä tässä, puitteet on kohdallaan, vaikka täältä kylpylästä onkin vähän pitkä matka kaupunkiin, jos sinne haluaa viettämään iltaa, Juha totesi.

Kumpikin oli kuitenkin sitä miel-

Mika (vas.) ja Juha pitävät motoristien omaa tapahtumaa tärkeänä.

tä, että Kuopion Rauhalampi oli tähän asti paras paikka järjestää tapahtuma, juuri kylpylän takia.

Juha on ollut sydämeltään motoristi nyt 8 vuotta. Hänelle heti ensimmäinen pyörä oli iso pyörä, mopotaustaa ei ollut.

– Se ensimmäinen pyörä pölliin ja sitten olin jonkin aikaa ilman. Aloitin vuonna 2011 harrastuksen uudestaan. Ajoa tulee noin 10 000 kilometriä vuosittain. En ole merkkiuskollinen, mutta moottoripyörän pitää olla valmistettu USA:ssa, Juha sanoo.

Mikalla sen sijaan on mopopoi-ka-taustaa. Kaksipyöräistä harrastusta on nuorella miehellä takana jo 16 vuotta.

– Minulla tulee vuodessa ajoa sellaiset 10 000–25 000 kilometriä, Mika kertoi.

Kumpikaan miehistä ei ole tehnyt mitään valtavia kertakiertueita, mutta Mika kertoi ajaneensa viime joulukuussa Helsingistä Rovaniemelle edustamaan työpaikkaansa.

Intohimoinen motoristi ajaa siis melko hyytävässäkin olosuhteissa. Tosin kumpikaan miehistä ei tänä vuonna lähtenyt mukaan liiton letkaan, vaikka sää oli kohdillaan.

Suomessa prätkäkelit alkavat useimmiten toukokuussa. Mika aloittaa silloin myös työmatkat moottoripyörällä. Juha, jonka nykyinen työmaa on Pasilan Tripla, kulkee kesäläkin junalla töihin, sillä Pasilan pysäköintimahdollisuudet ovat vähäiset ja liikennejärjestelyt siellä ovat tällä hetkellä melko hankalat.

– Tänä kesänä on ollut kyllä huonot ajokelit. Viimassa erityisesti nahka on vaatteissa paras, sillä tulee toimeen viileälläkin säällä, Juha sanoo.

Kunnollinen vaatetus antaa myös hiukan suojaa, mikäli joutuu onnettomuuteen.

Molemmat miehet toivovat, että motoristitapahtuma olisi oma tapahtumansa, ei joka toinen vuosi osana Rakentajien Kesäpäiviä.

– On tämä mukavampi näin, he totesivat. ■

Männäheitto on todellinen motoristien perinnelaji.

Tikanheitto vaatii kovaa keskittymistä. Mikko Saloselta suoritus ei mennyt ihan putkeen.

Muurareiden kesäpäivillä Ahvenanmaalla

Teksti ja kuva: Timo Tuominen

Muurarit viettivät aurinkoisia kesäpäiviä heinäkuun alussa Maarianhaminassa. Perinteiseen tapahtumaan osallistui noin 80 muuraria ja perheenjäsentä. Vakavimmat asiat käsitelimme neuvottelukokouksessa jo menomatalla laivalla. Perille päästyämme keskityimme kisailuun, yhdessäoloon ja rentoutumiseen.

Kisailujen tapahtumapaikka oli kaunis Lilla Holmenin saari. Erityisesti kävelyyn osallistuneet saivat todeta lenkin aikana pienen saaren kauneuden. Rantalentis-kenttä oli huipukunnossa (kuten pelaajatkin) ja heittolajeille löytyivät omat luonnonläheiset paikkansa (vettä saappaassa).

Muurareiden kesäpäivien neuvottelukokous pidettiin jo menomatalla autolautalla.

Maarianhaminaan meidät toivotti tervetulleeksi kaupunginjohdaja **Barbara Heinonen**. Illallispuheessaan hän otti esille monia näkökulmia muurarin työhön vuosikym-

menten varrella. Olimme vaikuttaneita, miten hyvin hän oli ottanut selvää työmme haasteista.

Vaikka kisaileminen on leikkimielistä ja treenattu on viimeksi

edellisissä kesäkisoissa, tuloksia kuitenkin odotetaan. Ensi vuonna kesäkisat ovat näillä näkymin Kuopiossa. Eiku treenaamaan! ■

Muurareiden kesäpäivien tulokset

Tikanheitto

naiset alle 18 v.

Wilma Wallenius, os. 601 13
Miisa Lampinen, os. 608 4

naiset yleinen

Taina Tuominen, os. 603 76
Tarja Gustafsson, os. 613 53

naiset yli 55 v.

Raija Mäenpää, os. 603 74
Mirja Alho, os. 603 59

miehet alle 18 v.

Kasper Lampinen, os. 608 17
miehet yleinen
Marko Kannusmäki, os. 608 69
Tuomo Hämäläinen, os. 091 58

miehet yli 55 v.

Jaakko Pohjola, os. 603 91
Jouko Kannusmäki, os. 608 65

Kuulantyyntö

naiset alle 18 v.

Wilma Wallenius, os. 601 4,65
Miisa Lampinen, os. 608 3,52

naiset yleinen

Nina Kannusmäki, os. 608 7,70
Tarja Gustafsson, os. 613 6,80

naiset yli 55 v.

Päivi Iltanen, os. 613 5,40
Mirja Alho, os. 603 5,30

miehet alle 18 v.

Kasper Lampinen, os. 608 3,22
Werner Wallenius, os. 601 0,95

miehet yleinen

Marko Kannusmäki, os. 608 10,25
Justus Kannusmäki, os. 608 10,00

miehet yli 55 v.

Ville Saukko, os. 601 9,40
Jukka Merisaari, os. 603 8,50

Saappaanheitto

naiset alle 18 v.

Wilma Wallenius, os. 601 12,47
Taika Hänninen, os. 601 8,04

naiset yleinen

Nina Kannusmäki os.608 17,05
Marika Soini, os. 608 13,75

naiset yli 55 v.

Päivi Iltanen, os. 613 11,02
Mirja Alho, os. 603 10,78

miehet alle 18 v.

Kasper Lampinen, os. 608 11,92
Werner Wallenius, os. 601 0,81

miehet yleinen

Juho Knuutila, os. 601 27,16
Marko Wallenius, os. 601 26,08

miehet yli 55 v.

Ville Saukko, os. 601 21,22
Osmo Viikki, os. 626 19,98

Kävely

naiset alle 18 v.

Wilma Wallenius, os. 601

naiset yleinen

Marika Soini, os. 608

naiset yli 55 v.

Mirja Alho, os. 603

miehet yleinen

Marko Räsänen, os. 601
Petri Kannisto, os. 603

miehet yli 55 v.

Tapio Wallenius, os. 601
Jouko Kannusmäki, os. 608

Rantalentis

Os. 601 Helsinki
Os. 603 Turku
Os. 608 Tampere II

Länsi-Suomen veteraanitapaaminen ja Forssan Seudun veteraanien 30-vuotisjuhla järjestettiin Eräkeskus Tammelassa. Paikalla oli veteraaneja Forssan seudulta, Hämeenlinnasta, Tampereelta, Raumalta ja Akaalta. Kuva: Olli Pyökkönen

Suomalaisen rockabillyn uranuurtajat

Teddy & the Tigers: **Dancing shoes: The complete master collection 1977–1980.** Bluelight Records.

Karri Hovi

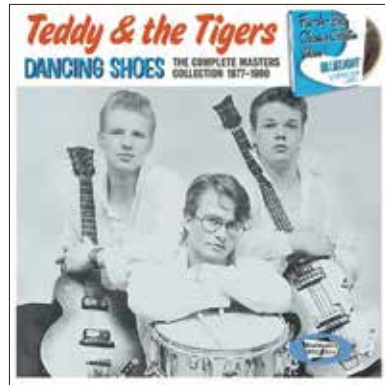
Vuonna 1977 esiintymiset aloittanut keravalainen **Teddy and the Tigers** tuli tunnetuksi suosituimpana 1950–1960-lukujen rock 'n' roll ja rockabilly-musiikkia esittäneenä yhteenä Suomessa. Trio sai nopeasti paljon faneja. 1950-luvun ihailu paisui massiiviseksi muoti-ilmiöksi teinien ja vähän vanhempienkin joukossa.

Vuosina 1977–1980 Teddy and the Tigers julkaisi 5 albumia sekä muutaman singlen ja ep-levyn.

Nyt kaikki yhtyeen tuolloin levyttämät kappaleet on koottu yhteen kolmen cd:n boksiin ja lisänä on vielä koko joukko ennen julkaisemattomia esityksiä. Kulttuuriteosta on vastuussa Bluelight Records, joka on 1950-luvun rock 'n' rolliin, kantriin ja bluesiin keskittynyt levy-yhtiö.

Teddy and the Tigersin musiikki on minulle tuttua jo nuoruusvuosilta, sillä onnistuin kuulemaan heidän musisointiaan yhtyeen aktiivivaiheena. Muistan myös telkkarissa pyörineen Pure Jenkki -mainoksen, jossa Tigers esiintyy Mäntsälän lavalla.

Moni muistaa varmasti niin yhtyeen ensimmäisen hitti-kappaleen *Dancing shoes* kuin tunnuslauluksi muodostuneen *Tiger Twist* -revityksen. Tekemällä omia versioita alkuperäiskappaleista yhtye teki monen 1950-luvun artistin musiikkia tunnetuksi Suomessa. Musiikin harrastajat tutustuivat muun muassa **Buddy Hollyn**, **Gene Vincentin** ja **Edie Cochranin** tuotantoon nimenomaan Tigersin kautta. Yhtyeen alkupään tuotanto perustuukin pääosin lainakappaleisiin, mutta painottuu selvästi omaan sävellyksiin loppua kohden. Viimeinen albumi *White hot rocks* olikin kokonaan omista kappaleista koottu.

Kuunneltuani boksen muutama kerran läpi en voi kuin ihmetellä Teddy and the Tigersin soittannon innokkuutta ja tuoreutta. Varsinkin yhtyeen itsensä säveltämät kappaleet ovat kestäneet aikaa hienosti. Tekemisen meininkiä tosiaan löytyy, tosin viimeisen albumin kappaleista aistii jo väkinäisyyttäkin. Kolme cd:tä sisältää yhteensä 81 kappaletta sekä Jenkki-mainoksen ääniraidan. Toki näiden joukkoon mahtuu monta vähemmän innostavaakin tuotosta ja usein Tigers-versio ei yllä alkuperäisen tasolle.

Jos musiikin kuuluu olla mielestäsi helposti kuunneltavaa ja viihdyttävää, niin *Dancing shoes* -laatikko on sopiva hankinta. Meno on reipashenkistä ja hitaat kappaleet herkkiä kuten kuuluukin. Lisänä vielä nuo nostalgia-arvot ja keräilykohdekin boxi tulee joskus varmasti olemaan. Tämän kaltaiseen musiikkiin on vaikea kyllästyä, jos se on kerran pääsyt puraisemaan. *Dancing shoes* ei jää hyllylle pölyttymään. ■

KIITÄMME: Merkittävän yhtyeen kulta-ajan tuotanto on samassa paketissa.

MOITIMME: Mukana seuraava vihkonen on vain englanninkielinen.

RATKAISUT

2	9	1	7	6	5	3	8	4
5	8	6	4	9	3	2	1	7
3	4	7	2	8	1	9	5	6
6	3	9	5	7	4	8	2	1
4	7	2	1	3	8	5	6	9
1	5	8	6	2	9	7	4	3
8	6	4	9	5	7	1	3	2
9	1	5	3	4	2	6	7	8
7	2	3	8	1	6	4	9	5
4	8	3	5	1	2	7	6	9
1	7	2	6	3	9	5	4	8
6	5	9	4	8	7	2	3	1
9	3	6	2	5	4	8	1	7
7	2	8	1	9	3	6	5	4
5	1	4	8	7	6	3	9	2
8	4	1	3	2	5	9	7	6
2	9	5	7	6	1	4	8	3
3	6	7	9	4	8	1	2	5
2	5	1	4	7	9	6	8	3
3	4	8	6	5	1	9	7	2
9	6	7	8	2	3	1	4	5
6	7	9	2	8	5	4	3	1
1	2	4	9	3	7	8	5	6
8	3	5	1	4	6	2	9	7
4	8	3	7	6	2	5	1	9
7	9	2	5	1	8	3	6	4
5	1	6	3	9	4	7	2	8

														AKAA		SAETA				
														PALAAVAT		R				
														URIS		EROTA				
														SUSIKANNAT						
														I	T	O		I	A	
														SIURO		OTSO				
														ARVAT					U	H
OSLO			KAFETERIAT														TOKI			
HAARAOSA			A	ESIIN													ANAT			
RAPI		SINIS	ET	N	URANUS															
ATSO		TAIVAL	REET		SEPE															
SIINTO		A	BLONDI														U			
A	L	O		AHMA	K	I	ELENA													
TELKI		MAUI		MARS	HANKI															
OHEEN		AKUT		ATET	ESSIT															
		T	HEITETÄÄN		HYVÄSTIT															
		AVON	OTOS		ALUS		TIINA													

GLJNR			K	T	SIPULI	FAGOTTI														
CÖYVÄ			ILONEN		M	HOOD	R	U												
UMHKS			R	I	KAUPPA	OLIIVIT														
ZOEFB			GUNNAR		I	NÄRE	G	J												
PDIAT			I	T	SIMOLA	URHOKAS														
			I	ZUMI	E	O	M	O	I	Y										
HIILLOS			JAKARTA		KIERTELY															
D	A	SIKARI		IITTI	ENOLAT															
PEITTO		A	JÖRÖT		AVUT	L	S													
O	E	ISTUA		A	TABU	T	VAIN													
PIHKAT		S	TISLE		ATEENA	H														
D	S	TIEDE		V	LISA	R	NOET													
CARITA		L	RAAMI		K	OIRE	L													
U	O	RAMMAT		I		TOFU	ANDYT													
RICCI		U	TALIKOT		L	I	I	A												
T	K	NARSKUTUS		S	VUOSAARI															
				I	U	Y	R	ÄLINÄ		TARZAN										
				DEMENTIAT		K	HOITO	S												
				A	B	Ä	U	ÖHKIÄ		L	MOPO									
				DIAT		AMIN	O	NAALI		I										

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: ilmoitukset@rakennusliitto.fi
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia.
Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

TAPAHTUMAT**Keski-Suomen rakentajaveteraanit**

Vanhoja valokuvia ma 18.9. klo 10, Keski-Suomen aluetoimisto, Yrjönkatu 30, Jyväskylä. Kutsumme vanhempia keskisuomalaisia rakentajia kanssamme tunnistamaan vanhoista valokuvista henkilöitä, jotta saisimme valokuvat asiallisesti arkistoitua. Kaikki kiinnostuneet tervetuloa!

RaKsa Videotiimi Keski-Suomi

Turun rakentajaveteraanit

Syksyn kokoukset kerran kuukaudessa maantaisin klo 10, Turun aluetoimiston tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Seuraavasti: 18.9., 9.10., 13.11., joulukuun kokouksen ajankohta vielä avoin. Tervetuloa!

Lappeenrannan osastot: 033 ja 173

Mato-onkikilpailut to 17.8. klo 17–19 Saimaan kanavalla. Kokoon-tuminen Urho Kekkosen puistoon, josta siirrymme vanhalle kanavan uomalle. Sarjat: nuoret alle 15-v., naiset ja miehet. Palkitaan myös suurin ja pienin kala. Tervetuloa! Hallitukset

Os. 006, Uudenmaan torninosturinkuljettajat ja -asentajat

Yleinen kokous la 19.8. klo 18, Puistokulma, Talkootie 4, Vantaa. Päätetään osaston tes-tavoitteet ensi vuodelle. Tervetuloa! Hallitus

Os. 029, Kuusankoski

Rantaongintakilpailut la 19.8. klo 10–12 Koriolla Kymijoella. Ilmoittautumiset klo 9.30–10 Korian Tanssilavan rannassa. Kilpailun jälkeen palkintojenjako ja kahvit Puustellissa. Tervetuloa! Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Kuukausikokous ke 13.9. klo 9, osaston toimisto, Vapaudentie 32–34 B, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 059, Oulu

Reissu 27.–29.10. (pe–su) Rukalle jäsenillemme perheineen, hotelli Cumulus Rukahovi. Omavastuut: aikuiset 40 €/hlö, lapset 0–14 v. 20 €/hlö, työttömät jäsenet 20 €/hlö. Ilmoittautuminen on sitova! Tiedustelut ja ilmoittautumiset ajalla

11.8.–15.9., Kari p. 040 080 5326. Katso tarkemmat tiedot: osasto059oulu.rakennusliitto.net. Hallitus

Os. 074, Valkeakoski

Hallituksen kokous ti 12.9. klo 19 Kerhomajalla. Käsitellään esille tulevat asiat sekä valmistellaan syyskokousta. Hallitus

Os. 075, Vaasan kirvesmiehet

Saunalauttaristeily la 26.8. Lähti klo 16.45. Vaasan sisäsatamasta, paluu samaan paikkaan klo 20. Lautalle mahtuu mukaan 12 jäsentä, joten kannattaa olla asialla, jos mielii mukaan! Osaston jäsenille maksuton tapahtuma. Lisätiedot ja ilmoittautumiset p. 050 576 4308 tai toni.pontinen@gmail.com. Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Karting-ajelua la 30.9. klo 12–13, VM Karting Center, Myllykyläntie 3, Vantaa. Omavastuu 15 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään ke 20.9., Matti Sartesuo p. 044 020 3768 tai sarmat@kolumbus.fi.
Teatteripäivä la 18.11. Helsingin Kaupunginteatterin Arena näyttämö, Hämeentie 2, Helsinki. Näytös Palkkamurhaajan painajainen alkaa klo 13. Näytöksen jälkeen bussikuljetus lähtee Hakaniemen torilta ravintola White Ladyyn, jossa ruokailu. Omavastuu 25 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään la 30.9., Matti Sartesuo p. 044 020 3768 tai sarmat@kolumbus.fi. Hallitus

Os. 280, Helsingin betoniraidoittajat

Kuukausikokous la 9.9. klo 9, Purpuripolku 7–9 F, Kannelmäki, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 342, Jyväskylän kirvesmiehet

Syyskauden avajaiset tikkakisoineen to 24.8. klo 18, Ladun majalla, Ronsuntaipaleentie 279. Tervetuloa! Hallitus

Os. 349, Matinkylä

Kuukausikokous m 11.9. klo 18, Matinkylän Pirtti, Keskipäivänkuja 4, Espoo. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 397, Hämeenlinnan putkimiehet ja -eristäjät

Kesäonkikilpailut la 19.8. klo 9, Tervaniemen ranta, Alajärvi. Hallitus

Os. 468, Mäntsälä

Pikkujoulut 16–19.11. Laulasmaa Spa-kylpylässä. Paikkoja on varattu 30 hengelle. Osasto maksaa jäsenen matkan. Aveckin osuus ilmoitetaan myöhemmin. Ilmoittautumiset viimeistään ke 20.9., Eine p. 040 217 6856 tai Teuvo p.040 733 0012 tai [teuvo.teurokoski@ms-oy.net.com](mailto:teuvo.teurokoski@ms-oy.net). Hallitus

Os. 579, Kouvolan putkimiehet ja -eristäjät

Rantaongintakilpailut la 26.8. klo 9–13 Pessankosken sillalla. Perinteisesti hyvät palkinnot ja grilli kuumana kilpailun päätteeksi. Hallitus

Os. 603, Turun muurarit

Veteraanitapaamiset jatkuvat syyskuussa joka kuukauden toinen tiistai klo 11, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Seuraava tapaaminen ti 12.9. Hallitus

KUOLLEITA**Arola Helge Valter**

Osastomme pitkäaikainen jäsen Helge Valter Arola kuoli 22.7.2017. Hän oli syntynyt 16.9.1924 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.2.1945. Muistoa kunnioittaen Os. 029, Kuusankoski

Taavila Kalevi Antero

Osastomme pitkäaikainen jäsen Kalevi Antero Taavila kuoli 4.6.2017. Hän oli syntynyt 29.6.1929 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1955. Muistoa kunnioittaen Os. 060, Kouvola

Väänänen Pentti

Osastomme pitkäaikainen jäsen Pentti Väisänen kuoli 27.6.2017. Hän oli syntynyt 7.6.1950 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1977. Muistoa kunnioittaen Os. 475, Nilsiä

SAARROT**RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT**

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 5.6.2017:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmholt Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü

- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovac s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

TAPAHTUMIA

KILPAILUKUTSU RAKENTAJAHAUKUT 2017

Aika: 1.–2.9., kilpailupäivä 2.9.

Paikka: Hotelli Kajaani, Onnelantie 1, 87100 Kajaani (kilpailukeskus)

Osanottajat:

Rakennusliiton jäsenen omistama tai osaomistama hirvikoirarotuihin lukeutuva koira. Koiranohjaajan tulee olla Rakennusliiton jäsen. Osanotto on rajattu 14 koiraan. Koirat valitaan valtakunnallisen lohkojaon mukaisesti kolme koiraa kustakin lohokosta ja lisäksi lohkojaon ulkopuolelta vuoden 2016 voittaja sekä järjestäjien kilpailemaan asettama koira.

Valintakriteerit:

Valintakriteerinä käytetään ensisijaisesti koekaudelta 2016 saavutettuja HIRV-kokeen tuloksia. Tuloksista huomioidaan enintään kahden parhaan tuloksen keskiarvo.

Ilmoittautuminen:

Koiranomistaja ilmoittaa koiransa tiedot tuloksineen oman lohkon valitsijamiehelle viimeistään keskiviikkoon 23.8. mennessä.

Valitsijamiehet:

Pohjoinen: Risto Pistemaa, Nykäläntie 14, 91500 Muhos, p. 040 058 5184

Länsi: Mikko Pentinmäki, Riistavallintie 274, 60800 Ilmajoki, p. 040 547 0165

Itä: Mikko Pehkonen, Kuusivaarantie 251, 83880 Kajoo, puh. 0400 138 407

Etelä: Kalle Immonen, Horsmakuja 2 A 19, 01300 Vantaa, p. 040 847 5740

Osanottomaksu:

Osanottomaksu on 50 €, joka sisältää majoituksen, illallisen perjantaina 1.9., aamiaisen, maastoevää ja lounaan lauantaina 2.9. Osanottomaksu maksetaan kilpailupaikalla.

Tuomarit:

Kilpailujen ylituomarina toimii Jarmo Elfving. Osanottaja tuo tullessaan ryhmätuomarikelpoisen tuomarin. Järjestäjän puolelta tulee jokaiseen maastoon opastuomari.

Tiedustelut:

Minna Kuosmanen p. 044 531 018 tai Juha Kauppinen p. 050 042 7830. Kilpailuun valituille koiranomistajille lähetetään erillinen vahvistuskirje, jossa tarkemmat tiedot kilpailukeskuksesta sekä muista tarvittavista asioista.

Palkinnot ja kiertopalkinnot:

Kilpailussa menestyneille tasokkaat palkinnot. Vuoden 2016 kiertopalkintojen voittajia pyydetään palauttamaan kiertopalkinnot keskiviikkoon 30.8. mennessä osoitteella: Rakennusliiton Kainuun alue-toimisto/Juha Kauppinen, Pohjolankatu 28 A, 87100 Kajaani.

Järjestäjät:

Rakennusliitto ry sekä Murtomäen Erä- ja Kalaveikot ry

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2017

Rakennusliiton viimeinen tämän vuoden viikon mittainen veteraaniloma järjestetään Härmän Kylpylässä.

Loma on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille, eläkkeellä oleville vapaajäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuoremaa@rakennusliitto.fi

Härmän Kylpylä, Kauhava 18.–24.9.2017

Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.

Hakuaika päättyy 15.8.2017.

KURSSEJA JA KOULUTUSTA

RaKsa Videotiimi Keski-Suomi

Syyskauden 2017 ja kevätkauden 2018 kerhoillat torstaisin klo 17, Keski-Suomen aluetoimisto, Yrjönkatu 30, Jyväskylä. Kerhoillan kesto noin 2–3 tuntia.

Syyskausi 2017: 31.8., 14.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11., 23.11., 14.12.

Kevätkausi 2018: 11.1., 25.1., 8.2., 22.2., 8.3., 22.3., 12.4., 26.4., 17.5.

Videoinnista sekä kuvamateriaalin koostamisesta kiinnostuneet joukolla mukaan!

Tiedustelut: Orvo Hautakangas, p. 0400 546 759

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4, PL 307,
00531 Helsinki
Vaihe: 020 774 003
sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30
1.6.–31.8. ma–pe klo 8.30–15.15

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma–pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma–to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30
1.6.–31.8. ma–pe 8.30–15.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa
lankapuhelimesta soitettaessa liittymä-
sopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun
verran ja matkapuhelimesta soitettaessa
matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna:

vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30
1.6.–31.8. ma 8.30–16.30 ja ti–pe 8.30–15.15

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
Siltasaarenkatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto
Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto
Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto
Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvola
Kouvola
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO
Tampereen toimisto
Sorinkatu 4
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlin katu 19 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO
Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto
Keskuspuistikatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma–pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittämäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietoja.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset pankkitunnukset (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki tai Säästöpankki).

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki eller Säästöpankki).

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20
____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEUVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGORTILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi sen määrämällä tavalla. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyyssä aikana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttävää viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 187 euroa kuukaudessa (2017).
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyyssä aikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimitaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika.

Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

- Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.
- Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehtoon eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan päiväkohtaisesti ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella tai sähköisesti. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa myös liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Hakemuslomakkeita saat liiton aluetoimistoista ja kassan nettisivuilta kohdasta ”Lomakkeet”. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksu ilmoituksen mukana.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaalkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikortusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kaksi.
 - Normaalina neljän viikon rytmillä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta sitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

**RAKENNUSALAN
TYÖTTÖMYYSKASSA
PL 135, 70101 KUOPIO**

Hakemuksia voi jättää myös alue-toimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blivit arbetslös på TE-byrån som arbetssökande på det sätt som den bestämmer. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1187 euro i månaden (2017).
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det

framgår när anställningsförhållandet började och slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.
- Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Dagpenning ansöks per dag på blanketten för ansökan om dagpenning eller elektroniskt. Du kan göra den första ansökan om dagpenning samt de fortsatta ansökningarna elektroniskt genom vår eTjänst. Via eTjänsten kan du också skicka bilagor till din ansökan om inkomstdagpenning. Du kommer in på eTjänsten genom att logga in via hemsidorna www.rakennuskassa.fi eller Byggnads hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du får ansökningsblanketter på förbundets kretskontor och på kassans webbsidor under ”Lomakkeet”. Du får blanketter för fortsatt ansökan när vi skickar ut meddelandet om utbetalning.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkomster ska du bifoga en utredning över den senaste fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig två fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant, så att vi inte blir tvungna att returnera den för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

**BYGGNADSRANSCHENS
ARBETSLÖSHETSKASSA
PL 135, 70101 KUOPIO**

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Herkut Tiskiin

EKOHENKINEN PUUBAARI PUUSSA

Champagnen maakunta Pohjois-Ranskassa on tunnettu kuplivista juomistaan. Jos niiden nauttiminen tavallisessa baarissa alkaa kyllästyttää, aina voi siirtyä puuhun. 7 vuotta toiminut Perchingbar on puuhun luonnon ehdoilla rakennettu samppanjabaari.

Moni paikallinen ihminen ja matkailija saapuu Montagne de Reimsin luonnonpuiston sydämessä sijaitsevan Verzyn kylän metsään vaeltelemaan tai seikkailupuistoon, mutta tässä metsässä pääsee tarvittaessa myös baariin! Komeista pyökeistään ja kumpuilevasta maastostaan tunnettu lehtimetsä tarjoaa upeat puitteet puusta ja puuhun rakennetulle Perchingbarille, jonka idea on kiipeilyyn aikoinaan hurahaneen **Olivier Couteaun** käsialaa.

– Olivier halusi tarjota jokaiselle jokin yhdistämällä seikkailupuiston ja baarin. Baarin rakentaminen tänne ei ollut mikään simppele juttu, sillä emme halunneet vahingoittaa meitä ympäröivää puustoa. Suunnittelu oli tarkkaa, lujuuslaskelmat piti laatia huolella, ja lupamenettely se vasta viidakko oli, muistelee Perchingbarissa viiniä kaateleva Guillaume.

Couteaun avuksi saatiin lopulta Verzyn kylän pormestari sekä nuori arkkitehti **Germain Morisseau**. Skandinaavisen virtaviivaista designia edustava puinen samppanjabaari hiveleekin silmiä. Sisällä baarissa saa siemailla juomaa keinuissa, ja terassilta avautuvat vehmaat näkymät viinitarhojen täyttämään Marnen jokilaaksoon.

Samppanjaa puussa, luonnon ehdoilla

Kokonaan puusta rakennettuun, 6 metrin korkeudessa sijaitsevaan baariin kuljetaan jalkojen alla reippaasti notkahtelevaa puista riippusiltaa. Sillan kantokyky on 2 henkilöä kerrallaan, ja ylös baariin otetaan enintään 70 henkilöä samanaikaisesti.

Pääsy Perchingbariin on siis tiukasti säännösteltyä, ja kesäaikaan ilman ennakkovarausta voi joutua lähtemään paikalta tyhjin käsin. Autolla ei ole asiaa perille, mutta parkkipaikalta on vain 5 minuutin kävely matka baariin, tosin jyrkkää ylämäkeä.

– Pyrimme muutenkin kuormittamaan luontoa mahdollisimman vähän, joten tuotamme käyttämämme sähkön aurinkopaneeleilla, Guillaume kertoo ja jatkaa:

– Teemme mieluummin yhteistyötä näiden upeiden puiden kanssa esimerkiksi järjestämällä yksityistilaisuuksia ja seminaareja, joissa heijastamme esitykset puista käsin.

Yksityishenkilöt puolestaan saavat 16 euron sisäänpääsymaksua vastaan lasillisen Bollingeria tai paikallisten pientuottajien samppanjaa, mutta vedet ja pikkupurvat ovat kustannettava itse.

– Perchingbar on suosittu illanviettopaikka viikonloppuisin, mutta meillä käy myös perheellisiä ihmisiä. Sillä aikaa kun lapset viihtyvät puustoon rakennetulla seikkailuradalla, vanhemmat voivat nauttia kuplia lasillisen näköaloja ihaillen. Myös nelijalkaiset ystävät ovat tervetulleita Perchingbariin.

Kohta puussa saa yöpyäkin

Guillaumen mukaan Perchingbarin omistajaporukalla on puubaariprojekteja vireillä myös Ranskan ulkopuolella. Lisäksi tähtäimessä on jo pitkään ollut hotellitoiminnan aloittaminen Verzyn metsässä. Puuhun niinkään rakennettavan ekohotellin on määrä avautua pian.

– Meidän oli tarkoitus avata 2 hotellihuonettamme jo alkukevästä 2016, mutta projektimme on viivästynyt lupamenettelyjen vuoksi. Toivottavasti ensi kuussa saamme huoneet vihdoin ihmisten käyttöön.

Siihen asti asiakkaita palvelee Perchingbar, joka on avoinna säävarauksella etenkin sesongin ulkopuolella. Marras-maaliskuussa baari on kokonaan kiinni. Silloin Champagnen muutenkin uinuva alue tuntuu käpertyvän loputtomille talviunille. ■

Työelämärulettia

Jännittäminen ja stressi aiheuttavat monenlaisia asioita: uni ei meinaa tulla öisin, aloitukyky kutistuu olemattomiin ja pienetkin vastoinkäymiset tuntuvat kohtuuttomilta. Tämän kaltaisia tuntemuksia minulla oli pari päivää ennen uudessa työpaikassa aloittamistani. Vuosikausia samalle työnantajalle työskenneltäessä ei se ensimmäinen päivä, viikko tai edes kuukausi olekaan mikään läpihuutojuttu, vaan aiivot askartelevat sitkeästi uuteen työsuhteeseen liittyvien kysymysten parissa.

– Opinko firman käytännöt tarpeeksi nopeasti? Vastaako työpanokseni sille asetettuja odotuksia? Entä jos sairastun tai mokaan jotenkin?

Uusissa tilanteissa ihminen tulee asettaneeksi itsellensä valtavasti paineita. Toki pieni suorituspaino voi olla hyvästäkin, mutta entäpä odotukset uutta työnantajaa kohtaan?

Nykyään työpaikka ei ole itsestäänselvyys, vain harvoille on tarjolla sellaista luksusta, että voi valita haluamansa työnantajan. Vaikka rakennusala näyttääkin elpymisen merkkejä, ovat Suomen työttömyystilastot edelleen synkkää luettavaa. Sen takia joudutaan turvautumaan työelämärulettiiin, jossa voi vain ristiä käteensä ja toivoa parasta siitä paikasta, jonka sattuu saamaan.

Työnantajiakin on moneen junaan, ja valitettavasti kaikki junat eivät aina matkaa Strömsön asemalle. Jos hyvä tuuri käy, pomoksi sattuu reilu tyyppi, joka ymmärtää työntekijänsä inhimillisiä tarpeita ja heikkouksia. Sitten taas on niitä jumalasta seuraavia, jotka kernaasti pyyhkisivät työlainsäädännöllä ahterinsa. Näille pomoilta työturvallisuus on asia, joka kiinnostaa ainoastaan, jos se esitellään jonkin viranomastahon ukkaasin yhteydessä. On sanomattakin selvää, että tällaisten veijareiden kanssa on hyvin hankalaa lähteä neuvottelemaan mis-

tään työsuhteeseen liittyvästä, varsinkin jos jatko on syystä tai toisesta epävarma.

Kiitos ay-liikkeen, meillä on edelleen yleissitovat työehtosopimukset, joiden ylitse häikäilemättömimmätäkään keplottelijat eivät pääse marssimaan sanktioita. Tai ainakaan ei pitäisi päästä. Silti varsinkin pidempään työttömyydestä kärsineellä tai vastavalmistuneella nuorella voi olla korkea kynnyksensä menemään vaikkapa korotusta asianmukaiseen palkkaryhmään tai mitä tahansa muuta asiaa, jotka työnantajan olisi huolehdittava kuntoon.

Yrityksessä ei aina ole edes luottamushenkilöä, joka tukisi uutta työntekijää ongelmatilanteissa. Työehtojen ja -säästöjen rajoja venytetään useasti työntekijän kustannuksella. Eikä ainoastaan taloudellisella, vaan myös henkisellä kustannuksella. Työelämän epävarmuus ja huoli tulevasta on omiaan lisäämään stressiä, eikä työntekijöitä kuin koiraa kohteleva pomo auta asiaa.

Pattitilanteissa tekisi mieli ottaa hatkat, mutta jos avointen työpaikkojen palsta huutaa eioota, on vaihtoehtoina jäädä kehnolle työnantajalle simputettavaksi tai liittyä kortistoon muiden työttömien jatkoksi. Tilanne on monille duunareille arkipäivää ja totisinta totta, mutta silti työehtosopimusten yleisistovuuden vastustajia tuntuu löytyvän pilvin pimein. Työnantajien hyvään tahtoon luotetaan sinisilmäisesti, eikä haluta katsoa työelämän rumaa puolta, jossa neuvottelupöydän heikompa osapuolta viedään kuin pässiä narussa.

Juuri siksi meillä täytyy olla olemassa rajat, joita ei tule missään nimessä alittaa. Myös työntekijän täytyy tietenkään kantaa vastuunsa: sen lisäksi, että työt hoidetaan hyvin, on myös uskallettava pitää omista oikeuksistaan kiinni. Joskus joustoja tarvitaan puolin ja toisin, mutta järjestelmällisellä työehtojen laiminlyönnillä tulee vain kaivaneeksi kaverilleen kuoppaa. ■

Mette Nissinen
Rovaniemi

varmuutta, voimaa, verkostoitumista
KOULUTUKSET

**LUOTTAMUSHENKILÖIDEN
PERUSKOULUTUS**

HELSINKI

- 11.–12.9. Yhteismieskurssi
11.–13.9. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1
11.–13.9. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1
2.–3.10. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2
2.–3.10. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2
Hakuaika päättyy 18.8.

IMATRA

- 9.–10.10. Yhteismieskurssi
9.–11.10. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1
9.–11.10. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1
30.–31.10. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2
30.–31.10. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2
Hakuaika päättyy 15.9.

JYVÄSKYLÄ

- 13.–14.11. Yhteismieskurssi
13.–15.11. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1
13.–15.11. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1
11.–12.12. Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2
11.–12.12. Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2
Hakuaika päättyy 20.10.

**LUOTTAMUSHENKILÖIDEN
JATKOKOULUTUS**

VANTAA

- 18.–20.9. Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 1
18.–20.9. Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 1
23.–25.10. Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 2
23.–25.10. Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 2
Hakuaika päättyy 25.8.

OULU

- 6.–8.11. Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 1
6.–8.11. Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 1
13.–15.12. Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 2
13.–15.12. Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 2
Hakuaika päättyy 13.10.

JÄRJESTÖKOULUTUS

TOIMIVA AMMATTIOSASTO

- 30.9.–1.10. JYVÄSKYLÄ
Hakuaika päättyy 8.9.

TOIMIVA AMMATTIOSASTO 2

- 25.–26.11. HELSINKI
Hakuaika päättyy 3.11.

KESTÄVÄ TYÖ JA TUOTANTO

- 23.–25.10. KILJAVAN OPISTO, NURMIJÄRVI
Hakuaika päättyy 25.9.

TALOUSPOLITIIKAN ABC

- 27.–29.11. KILJAVAN OPISTO, NURMIJÄRVI
Hakuaika päättyy 30.10.

**LUOTTAMUSHENKILÖIDEN
TÄYDENNYSKOULUTUS**

TYÖOIKEUDEN PERUSKURSSI

- 20.–22.11. HELSINKI
Hakuaika päättyy 27.10.

LUE LISÄÄ rakennusliitto.fi/koulutus

KYSY LISÄÄ koulutus@rakennusliitto.fi
Juhani Lohikoski puh. 050 366 1171
Sara Putaansuu puh. 020 774 3076

HAE KURSSEILLE

koulutus@rakennusliitto.fi tai
Rakennusliitto, koulutus, PL 307,
00531 HELSINKI